

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

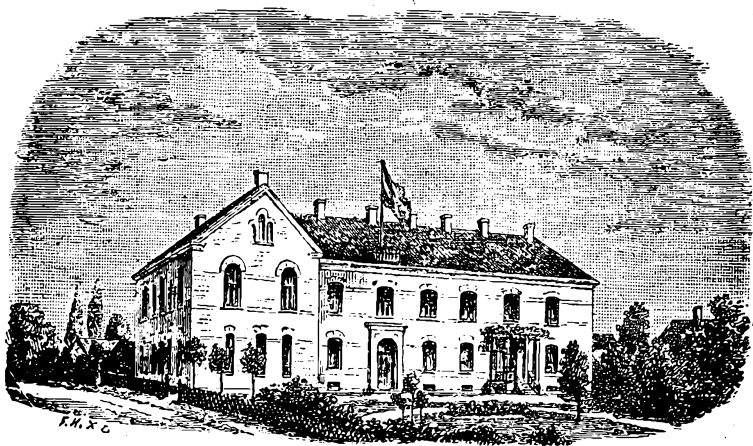
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEDDELELSER

OM

ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE.

VED

H. C. FREDERIKSEN.

1890.

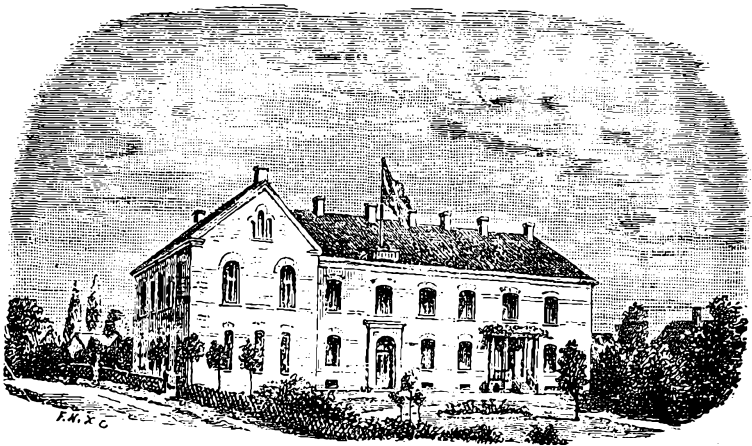
Saa bæres da Barnet, det værnløse Kryb,
imellem to bundløse Kærlighedsdyb:
imellem en Moders Ømhed og hans,
der gav med sit Hjerteblood Korset dets Glans.

(Wergeland.)

MEDDELELSER

OM

ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE.

VED

H. C. FREDERIKSEN.

Steg.

Möns Avis Bogtrykkeri, ved L. M. Tommerup.

1890.

Kald paa Heltene, der blunde!

Skoleaaret 1889—90.

Et Skoleaar rummer en stor Sum af Virksomhed, indre og ydre, der slynger sig sammen til eet — en stor Sum af Arbejde og en hel Verden af Tanker, Minder, Ansvar, Kampe og Fredslutninger; — der er en rig indre Historie ved Siden af den ydre. Dertil knytter sig ogsaa et eget Arbejde for den enkelte af stor Udstrækning og Dybde, nemlig dette: at afpasse og tilpasse sig selv efter Omgivelserne og Opgaverne, — en Tilpasning, der snart foregaar igennem Gæring og Brydning, snart gennem Overvejelser og Studium, snart ved Aandens direkte Hjælp. Samtaler og, særlig for de ældres Vedkommende, Brevveksling — bægge som oftest omfattende vigtige, indtrængende Æmner — lægge ogsaa i stor Udstrækning Beslag paa Tid og Kræfter, ere en Part af Arbejdet for at naa Maalet og høre saaledes med ind under Aarets Virksomhed.

Se vi paa den blot ydre Udstrækning, lad os da et Øjeblik betænke, hvor mange Gange i Løbet af et Aar Skoleklokken Time efter Time, Dag efter Dag har

ringet ind og ringet ud; hvor mange Lektier, der er læst og hørt i; hvor mange Stile og Opgaver, der er skrevet og rettet! — Det bliver et stort Tal, der kommer ud, naar vi betænke, at Skolen med alle sine Klasser gennemsnitlig har 60 Skoletimer om Dagen foruden de ikke faa særskilte Timer uden for Undervisningstiden.

Og hele denne saa betydelige Sum af Arbejde kan jo sammenfattes i dette ene Ord *Forberedelse* — Forberedelse til noget, der skal naas; Lærerne have forberedt sig, Disciplene have forberedt sig; selv Overhøring og Gennemgang af nyt er jo en Beredelse til nyt Arbejde, mere Arbejde, sværere Opgaver til den kommende Dag. Og hver Dag i Skolen er vel i sig selv et Maal, men er tillige med hele sit Indhold et Middel til et fjernere Maal. Og der maa da spørges: *til hvilket Maal?*

Arbejdsfyldte Dage, som tage en helt, og som derfor give Betingelser til stedse rigere Virken; som hjælpe en til bedre Greb paa Tingene, til mere Klarhed over Metoderne, mere Syn for alle den store Organismes Forgørelser, dens fine Enkeltheder, dens inderste Hemmeligheder — alt det er jo en umaadelig Lykke, som vi visselig ikke skulle glemme at opføre paa Aarets Indtagtsside. — Men idelig maa jo det Spørgsmaal rejses og besvares paa ny: *Holde vi Kursen?* Thi et Menneske kan jo lægge Kræfter paa en Vej, der ikke fører til Maalet; ja, kan arbejde sig til Døde ogsaa for falske Maal.

Og ikke mindst naar vi staa ved et Skoleaars Afslutning, maa der spørges: Har nu hele den store, store Sum af Kræfter, der er sat ind af de mange Børn og voksne, Disciple og Lærere i Samarbejde og hver enkelt for

*sig, Hjem og Skole i Samvirken**) og lærer paa sit Omraade, har alt dette nu aflejret noget, der er af blivende Værd? — Det er jo ikke alt det, Tiden stærkest begærer, der har Værd. — Og det var jo forfærdeligt saadan Dag ud og Dag ind rastløst at virke og virke, ordne, omordne, studere, bryde sit Hoved og give sig hen for at holde et stort Apparat i Gang — alt i den Tanke, at det hele var noget, og saa var det ikke noget — ikke noget, Livet virkelig havde Brug for, eller i hvert Fald ikke noget, der var den Møje værd; saa at de fleste af de anvendte Kræfter kunde været brugte til andre og gavnligere Formaal.

Har Skolen i sin Virksomhed ikke blot tjent Tiden; men har den ogsaa gjort sit til at stoppe for dem af Tidens Krav, der dels ere værdiløse, dels skadelige? — Og har Skolen, idet den har arbejdet under een af de Former, der foreligge nu i Tiden, været sig bevidst, at den selv ogsaa skal være formende og selv skal give af al Formue sit Tilskud til, at det bedste af det, der er oppe, gammelt og nyt, og som den selv har erkendt og kan kende for ret — at det kan sættes ind i Livet, idet det lægges som en Magt ind i de unge?

Naar Skolen her i sine *Meddelelser* rejser disse sammenhørende Spørgsmaal, er den vel vidende om, hvor let det er at rejse og besvare dem i Skrift, medens det jo kun er de Resultater, dens Virken frembringer, der

*) At her i det sidste Aar har været -- med et rundt Tal — 1000 besøgende, og at disse for største Delen have været Forældre, viser, at her dog i nogen Grad er Samvirken mellem Hjem og Skole.

ere det ene fuldgyldige Svar, særlig i en Tid, hvor Færdigheden i at tale og skrive bestikkende om smaa Idealer og store Problemer er stærkt udviklet.

Men naar Skolen desuagtet stiller disse Spørgsmaal op her, da er det dels, fordi den vil give til Kende, at de leve i den, saa at saadanne Læsere, der ikke have haft Lejlighed til at følge den paa nærmere Hold, dog kunne vide, at den i det mindste *tænker* derpaa, og dels, fordi den af Forældrene og andre, der føle sig knyttede til den, kan drages til Ansvar for, hvorledes den i sin Virken — altsaa i Gerning og Sandhed — besvarer den.

Endelig er der endnu een Grund: Skolemænd have travlt ligesom alle andre Mennesker nu til Dags; det kan derfor ligge nær kun at lade *Meddelelserne* indeholde de nødvendigste ydre Oplysninger, ikke videre, og saa lade Disciplenes Udvikling, Modenhed, personlige og intellektuelle Dygtighed give Besked om Skolens ideelle Standpunkt og Kraft; men da det dog er sandt, at der ofte kan være langt mellem Udsæd og Høst, saa at ingenlunde paa alle Punkter og altid det ydre Værk kan vise, hvordan der ser ud i det indre Værksted, og da det desuden er sandt, at hvad Hjertet er fuldt af, løber Munden over af, saa kunde det ligge nær at slutte, at Skolen ikke havde synderlig Interesse uden for det eneste, den finder det værd at meddele noget om: Eksaminer, Klasseinddeling, Betalingsvilkaar m. m. m., naar dens Meddelelser aldrig indeholdt andet. Denne Misforstaaelse bør den ikke selv gøre noget til at arbejde ind, og det saa meget mindre, som der til alle Tider, under skiftende Former — ogsaa nu — i store Kredse er Tendens til at forveksle Maal og Midler, glemme det ideelle over det

materielle og derved drage Skolerne ned til at virke kun for ydre Krav, især Eksamenskrav.

Hvad forbereder saa Skolen sine Disciple til? — Vi svare først: Til at blive brugbare, helst dygtige, Mennesker i almindelig borgerlig Forstand, saa de ikke komme til at ligge Samfundet til Byrde, men kunne holde sig selv oppe, være med i dets Arbejde, udnytte dets Betingelser.

Men alt dette kan være et for største Delen rent egoistisk Arbejde. Vi maa da sigte højere og forberede til andet og mere, og Svaret bliver da videre: Vi forberede de unge til ikke blot at *stille* Krav, men *gaa ind under* Krav, til at være ikke blot nydende, men ydende. Alt, hvad de lære, skal ikke væsentlig ses som en Løftestang, hvorved de engang kunne komme ind i et behageligt, »sorgfrit« Liv, men som et uudværligt Middel, hvorved de engang kunne komme til at tjene en Sag, tjene Samfundet eller enkelte Mennesker.

Men vi forberede til mere endnu: vi ville hjælpe den unge til at blive et *helt* Menneske, idet han ved Brug faar alle sine Evner og Betingelser at kende — ogsaa dem, der føre ham ind i Ideernes Verden, ind i det usynlige, ind til det personlige Livs Midtpunkt — selvfølgelig efter det Maal af Kræfter, Skolen raader over, men ogsaa *med* alle de Kræfter, den raader over.

At lade de unge se ind i den Aandens Verden, hvor alt det, der af synligt bærende Menneskeværk kommer dem for Øje, først var usynligt til Stede som Tanke, Beslutning, Begejstring, Bøn; — at hjælpe dem til at se det usynlige bag det synlige, Aanden bag Formen, Poesiens og Kunstens Bæreevne ved Siden af Maskinerne og Stolperne, at se det evige i det timelige — dette,

som er ethvert aandeligt Menneskes Pligt over for alle, han kommer i Forhold til, dette er ikke mindst Skolens Opgave over for de unge, der komme os saa aabent i Mode; der have saa stærkt et Tillhold i den usynlige Verden; men der ogsaa leve i en Verden, der saa let kan døve deres aandelige Sans eller lede dem vild.

I Sammenhæng med dette sidste skal her saa mindes om, at Skolen og Skolehjemmet ogsaa har sine Søndage, hvor Klokkerne ringer til at sanles om Kristusskikkelsen. — Der er noget af denne Skikkelse, som er for alle. Her ligger den officielle Søndagstjenestes Opgave. Men der er ogsaa noget, som er særligt for særlige Kredse eller under særlige Forhold, saaledes ogsaa noget, der er særligt for Børn. Her ligger Moderens, Husfaderens og Børnevennernes Opgave. Smaa børn have *deres* Kristus. Moderens Kristus, han »i Regnbueglans bag de hjemlige Høje«, der »bærer Barnet op til Gud paa Armen.« Raske Drengene have *deres*; de trænge til at se indre og ydre Heltliv i Verden som Udstømning af Kristuskraften, og denne som en venlig, styrkende, frelsende Magt med Hensyn til det stærke, raske Liv, der kæmper i dem. Og Ynglingerne, der ere begyndt at se ind i Tidens Visdom, de trænge til *deres* Kristusskikkelse; ikke til et Vidnesbyrd særligt om Synd og Naade, men til *den* Kristus, der er Livet i Tidens levende Tanker; som viser, at han endnu bedre end Tidens største Førere kan pløje den nye Jord op, og der ikke lader sig sætte til Dørs som de store Aanders »lille Dogmegud«, for det er han, ved hvem de store Aander bleve til og ere.

Det kendes saaledes, at naar vi se tilbage paa et Aars »Arbejde«, saa er der baade et mere synligt og et

mere usynligt at staa til Ansvar for. Det ydre Arbejde, der er os betroet af Mennesker, skal røgtes godt og af yderste Evne, saa Værket kan prise Mesteren; det indre Arbejde, der i Løn blev paalagt os, skal røgtes under og ved Siden af alt det andet, som Livsnerven i det andet. Og da skal der ved dette indre og ydre Arbejde vokse op en stærk Slægt; stærk, fordi Kundskab er Magt; stærk, fordi den er opdraget i Alvor, Sandhed og Tugt; stærk, fordi den har Tilhold i den usynlige Verden.

Med disse indledende Ord er der givet det Lys, hvori Skolen maa ses, det Maal, der arbejdes under. Og lad da ogsaa Børnene og de unge, paa hvad Maade det saa bedst og naturligst kan ske fra Hjemmets og Skolens Side, føle sig stævnedede til Ansvar under dette Maal, naar Skoleaarets »Arbejde«, dets Indtægt og Udbytte gøres op, saa de lære bedre og bedre at gøre de ydre Krav Fyldest helst lige ud til Grænsen; men endvidere, at de ikke kunne nøjes med at gøre de ydre Krav Fyldest, og samtidig, at Livet endnu mindre er vundet ved at sværme for Idealer og saa svigte over for de daglige Pligter.

Og hvad Samarbejdet mellem Hjem og Skole angaar, da maa det ikke glemmes, at saa vist som det er, at det, der er os højest og kærest, stundom kan træde os straalende i Møde i denne synlige Verden, saa vist er det ogsaa, at vi tit kunne have Møje med at finde det i det ufuldkomne Memmeskeværk under denne Verdens mange Betingelser og Hindringer. Men kunne end de høje Idealer tit tage sig løjerlige ud, naar de ses bag

dette skrøbelige Menneskeværk, — lad os dog tro, at de ere der og leve deri.

Og er der end stundom langt fra en bærende Tankes Skjul i Opdragerens Sind, til den sætter synlig Frugt i Disciplens Levned, — lad os dog tro, at hvor der er et virkeligt Baand mellem Opdrager og Discipel, der virkes der »af Livet til Liv«. — Hvad et Menneske saar, skal han høste.

»Der saas ret aldrig et Korn i Vang, —
 naar kun Vorherre det vil,
 det skal dog bære sin Frugt engang,
 alt som dets Kræfter er til.«

Skolen tæller for Tiden 114 Disciple i 15 Klasser, underviste af 15 Lærere og Lærerinder, af hvilke de 7 høre til Skolens Husstand. 31 Disciple bo paa Skolen, 5 hos Lærer Carl Christensen, 1 hos en Familie i Ordrup. Forstanderen med Hustru samt Hjemmets øvrige voksne Medlemmer hjælpes ad med at yde Børnene Tilsyn, Støtte og Hjælp i de forskellige Henseender, baade til Alvor og Gammen, hvor de trænge.

De ældste Fosterbørn forberede sig som sædvanlig paa egen Haand; alle de andre læse deres Lektier under en Lærers Tilsyn og faa Hjælp, hvor det gøres behov. Enkelte skolesøgende Disciple faa Tilladelse til at læse paa Skolen om Eftermiddagen, naar særlige Forhold tale derfor. Alle Disciplene have fri Adgang til Lærerne for at faa Raad og Hjælp, saa vidt Tid og Kræfter strække til.

Det er fremdeles en af Skolens væsentligste Opgaver at bevare et smukt Forhold mellem ældre og yngre Disciple; disse føle sig beskyttede under de ældres Værn, medens paa den anden Side de ældre med Syn for Eksemplets store opdragende Magt vide, at manges Øjne vogte paa deres Færd, og i det hele sætte sig en Ære i at være til Gavn og Glæde for yngre Kammerater.

Arbejdet er gaaet i det vanste Spor og med de gamle Lærerkræfter. Som »Fag« ved Skolen er Sang kommen til fra Nytaar. Sangundervisningen ledes af Hr. Musik- og Sanglærer *Jørgensen*. Under Hr. Branners Orlov har Hr. stud. mag. Holbech undervist i Fransk i II.—VI. Klasse. Om Skolens Stilling til *Sløjd* ville vi denne Gang tilbageholde vore Tanker. Skolen har vedblivende Grund til megen Glæde over det Spor, hvori Friluftslivet fremdeles føres. Den saare vigtige Opgave: at faa godt Indhold i Disciplenes Fritid løses i det hele til fælles Glæde for alle.

Til Afgangsprøven for studerende indstillede sig i 1889 to Disciple, til Alm. Forberedelseseksamen fire; de bestode alle; den ene af Studenterne fik 1. Karakter, den anden fik 2. Karakter. — Den ene af Realisterne, Carl Vestergaard, bestod med Udmærkelse. Eksamenresultaterne ses i øvrigt af efterfølgende Liste.

Afgangsprøven for studerende.

	Skrftl. Dansk.		Oldnordisk og Dansk.	Fransk.	Tysk.	Historie	Arithmetik		Geometri		Fysik		Points.	Karakter.
	fri.	bun- den.					skriftl.	mdt.	skriftl.	mdt.	meka- nisk.	kem.		
Peter Rasmussen	mg+	mg+	mg+	mg+	mg	ug	tg+	mg	tg+	mg÷	ug	ug	93 ² / ₃	1. K.
August Busck	mg÷	mg	mg	g+	g	g÷	g÷	g÷	g÷	g	g+	mg÷	72	2. K.

Almindelig Forberedelseseksamen.

	Skriftlig Dansk.	Mundtlig Dansk.	Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Regning.	Arithmetik.	Geometri.	Naturhist.	Naturkære.	Orden med de skriftlige Arbejder.	Points.
Frederik Moltke	mg÷	ug	mg	ug÷	ug÷	ug÷	mg	g	g	g÷	g+	mg÷	mg+	105 ² / ₃
Christian Petersen	mg÷	mg+	mg÷	mg	—	mg÷	g	g÷	tg	g÷	g+	ug÷	mg+	87 ¹ / ₃
Carl Vestergaard	mg+	ug	ug÷	ug÷	—	ug	ug÷	mg+	mg+	ug	mg÷	ug÷	mg	113
Viggo Müller	ug÷	mg	ug÷	mg	—	g	g+	g+	tg÷	tg	tg+	mg	ug÷	84 ¹ / ₃

Opgaverne

til den skriftlige Del af Afgangseksamen for
studerende i 1889.

1. Dansk Stil (fri Opgave).

Agerdyrkningen som Kulturens Begyndelse.

2. Dansk Stil (bunden Opgave).

Om H. C. Ørsteds Opdagelse og de vigtigste Opfindelser, der ere blevne en Følge af den.

Beregningsopgave.

1. En Person betaler i 21 Aar ved Begyndelsen af hvert Aar en Sum x og opnaar derved, at han i de følgende 10 Aar, ved Slutningen af hvert Aar, kan hæve 1,200 Kr. Renten er $3\frac{3}{4}$ pCt. p. a. Find x .

2. Bevis, at man for en hvilken som helst Trekant har

$$\frac{b-2 a \cos C}{a \sin C} + \frac{a-2 c \cos B}{c \sin B} + \frac{c-2 b \cos A}{b \sin A} = 0$$

Arithmetik.

1. Først bevises følgende Sætninger, hvor p betegner et Primtal, a) Største fælles Maal for x^p-1 og

$x^n - 1$ (n positiv, hel og $< p$) er $x - 1$; b) Er α en af Rødderne (Roden 1 undtagen) i $x^p - 1 = 0$, da ere $\alpha, \alpha^2, \alpha^3, \dots, \alpha^{p-1}$ alle Rødderne.

Derpaa søges Summen af alle Røddernes m 'te Potenser (m positiv, hel).

2. I et Spil, hvor der trækkes Rødt eller Sort, holder en Spiller stadig paa Sort; hans første Indsats er 1, og han gjør sin Indsats 1 større, hver Gang han taber, 1 mindre, hver Gang han vinder. Rødt er hvert Øjeblik under hele Spillet kommet hyppigst, og naar Spilleren standser, er Rødt kommet m Gange, Sort n Gange (hvor $m > n$). Bevis, at Spillerens Gevinst eller Tab er uafhængig af den Orden, i hvilken de to Farver ere udtrukne (dog med den ovenfor angivne Indskrænkning) og angiv Størrelsen af Gevinsten eller Tabet.

3. Projektionstegning.

Fire lige store Kugler ligge saaledes, at enhver af dem rører de tre andre, de tre hvile paa den vandrette Plan, medens de for øvrigt ikke indtage nogen særlig simpel Stilling i Forhold til Projektionsplanerne. Tegn Projektionerne og bestem den øverste Kugles Røringspunkt med en af de Planer, som rører denne og to andre af Kuglerne.

4. Geometri.

1. To Cirkler med Radierne R og r skære hinanden under Vinklen v (Tangenternes Vinkel i et af Skæringspunkterne). Hvor stor er den krumme Overflade, som det Stykke af Cirklernes fælles Tangent, der ligger mellem Røringspunkterne, beskriver, naar den hele Figur drejer sig en Gang rundt om Centerlinien?

2. Ved hvilken Ligning bestemmes Retningskoefficienterne for Normalerne til de to Tangenter, som kunne trækkes fra et givet Punkt til en Ellipse, og hvilket bliver dette Punkts geometriske Sted, naar de to Tangenter skulle være parallelle med et Par konjugerede Diametre?

3. I en spidsvinklet Trekant deler en Højde Siden a i Stykkerne a_1 og a_2 , Vinklen A i A_1 og A_2 . Hvorledes konstrueres Trekanten, naar Højden, $a_1 - a_2$ og $A_1 -$ og A_2 ere givne?

Opgaverne

til den skriftlige Del af Alm. Forberedelses-
eksamen i 1889.

Dansk Stil.

Beskrivelse af en eller anden dansk Egn.

Praktisk Regning.

1. 1080 Tdr. Hvede ere købte for 11,21 Kr. pr. Td. og sælges efter Vægt. 1 Td. vejede ved Købet 215 Pd., der ved at ligge svandt $1\frac{2}{3}$ pCt. Ved Salget vindes $8\frac{1}{3}$ pCt. paa Indkøbsprisen. Find Salgsprisen for 100 Pd.

Hvis der var indkøbt det dobbelte Antal Tdr., medens de øvrige Forhold vare som ovenfor, hvilken blev da Salgsprisen?

2. En cylinderformet Beholder, hvis Grundflades Radius r er 9,7538 Fod, er fyldt til en Højde $h=3,4769$ Fod med Saltvand, hvis Vægtfylde er 1,1407, og som indeholder 7 pCt. Salt, hvor mange Pd. Salt er der i

Opløsningen? Hvor mange pCt. Salt vil der blive, hvis der afdampes 55107,3 Pd. Vand? Cylindrens Kubikindhold er $\pi r^2 h$; $\pi = 3,1416$. 1 Kubikfod Vand vejer 61,987 Pd. (Logarithmer anvendes.)

Geometri.

1. I en retvinklet Trekant er Hypotenusen 2 a og den ene Vinkel 30° . Tre Cirkler have deres Centrere i de tre Vinkelspidser, og enhver af dem rører de to andre udvendig. Beregn Radierne og beregn det Areal, der ligger mellem de tre Cirkler.

2. En Trekant skal konstrueres; man kender den ene Sides tilsvarende Højde og Median og ved, at denne Side er dobbelt saa stor som en af de andre Sider.

Arithmetik.

1. A udsætter 9000 Kr. til 2 pCt. halvaarlig; efter 4 Aars Forløb anbringes $\frac{5}{9}$ af det, som Kapitalen er vokset til, til $2\frac{1}{2}$ pCt. halvaarlig, medens Resten bliver staaende til 2 pCt. halvaarlig. Hvor meget vilde A kunne hæve efter 8 Aars Forløb? Der forudsættes stadig Rente og Rentes Rente.

2. Find x af Ligningen :

$$\sqrt{x-a^2} + \sqrt{x-b^2} = a-b,$$

specielt antages $a=b$.

3. Hvorledes bestemmes de to cifrede Tal, der have den Egenskab, at Forskellen mellem Tallet og det Tal, der faas ved Ombytning af Cifrene, er et Tal med eet Ciffer? (dog ikke Nul).

Engelsk Version.

In the first year of its existence the Eddystone lighthouse was the scene of a dark tragedy. It was then

kept by two men who relieved ¹⁾ each other to keep watch and put up fresh candles. One day a signal¹ of distress was seen flying from the tower. The system of signalling was not greatly developed of that time, and besides the sea was so bad that boats could not approach near enough to speak to the lighthouse. What was going on inside? The most alarming conjectures ²⁾ ran along the coast, but yet at nightfall the light still burned. The two keepers had mothers; they were married, and great was the anxiety of the poor women. At last, though the weather was still alarming, sailors were able to land on the reef with some difficulty. A revolting ³⁾ smell filled the whole tower, and at once announced the presence of a corpse. Only one man was alive, and what that man had suffered could be guessed from his paleness, his gloomy silence, and his thin and feeble limbs. His comrade had been dead for nearly a month; his first idea had been to cast the body into the sea. When about to do so, he was restrained ⁴⁾ by a frightful reflection that crossed his brain. Would he not be accused of being an assassin? Would not the human law cry in his ears, „Cain, what hast thou done with thy brother?“ What witnesses could he call to his justification? Accordingly he made a clumsy coffin ⁵⁾ in which he laid his comrade, and with sublime ⁶⁾ courage undertook to watch the light alone. But the supernatural efforts and the constant presence of death completely broke him down, and the men who first came to rescue to him fancied that they saw a corpse guarded by a ghost.

¹⁾ to relieve, at afløse. ²⁾ conjecture, Gising. ³⁾ revolting, afskyelig. ⁴⁾ to restrain, at holde tilbage. ⁵⁾ coffin, Kiste. ⁶⁾ sublime, ophøjet.

Til Eksamen Artium ere i Aar følgende indmeldte:

1. *Lorenz Hjalmar Oelderich*, Søn af Redaktør O., Nærum, f. 11. Decbr. 1869, optaget i Skolen i Marts 1884.
2. *Ivar Hiort*, Søn af Kaptajn H., Ordrup, f. 13. April 1871, optaget i Skolen i August 1886.
3. *Erik Roestorff Schiønning*, Søn af afd. Tandlæge S. Tandil, f. 5. Marts 1871, optaget i Skolen i November 1883.

Til IV. Klasses Hovedeksamen ere indmeldte:

1. *Julius Wulff*, Søn af afd. Pastor W., Stege, f. 10. Oktbr. 1872, optaget i September 1887.
2. *Gotfred Schmedes*, Søn af Grosserer S., Gjentofte, f. 14. Juni 1873, optaget i November 1889.
3. *Svend Erik Martens*, Søn af Grosserer M., Ordrup, f. 7. Juni 1874, optaget i August 1880.
4. *Carl Johan Vestergaard*, Søn af Lærer V., Gjentofte, indstillede sig i Fjor til Alm. Forberedelseseksamen, se Listen Side 12, (Tillægseksamen i Latin og Græsk).
5. *Carl Emil Bardenfleth*, Søn af Kaptajn B., Helsingør, f. 20. April 1873, optaget i November 1889, (Tillægseksamen i Latin og Græsk), samt

Privatist:

6. *Astrid Hansen*, Datter af Forstander, Kaptajn H., Gjentofte, f. d. 25. Novbr. 1873.
-

Undervisningsfagenes Fordeling.

	VI. st. Kl.	V. st. Kl.	IV. st. Kl.	III. st. Kl.	III. Realkl.	II. st. Kl.	II. Realkl.	I. st. Kl.	I. Realkl.	6. Fælleskl.	5. Fælleskl.	4. Fælleskl.	3. Fælleskl.	2. Fælleskl.	1. Fælleskl.
Dansk	3	3	2	3	4	3	3	4	4	4	5	6	9	9	11
Oldnordisk	1	1													
Tysk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Fransk	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2					
Engelsk					4		3		3	3	3				
Latin			7	6		5		5							
Græsk			7	5											
Historie	8	8	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	1	1
Geografi			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Naturhistorie			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Naturlære	5	4			1	1	1								
Mathematik	11	9	3	4	4	4	4	2	2						
Regning				1	1	2	2	3	3	4	4	4	5	5	5
Tegning					1	1	1	1	1	1	2	2			
Skrivning						1	1	2	2	3	2	2	6	6	6
Gymnastik	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Sang				2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

¹ Bibel- og Kirkehistorie er opført under Historie.

¹ En kort Tid af Skoleaaret har Klassen haft 12 Timer.

² En Tid af Skoleaaret har en af disse Timer været anvendt til Regning.

Skolens Klasser.

Disciplene ere ved Slutningen af indeværende Skoleaar fordelte saaledes i Klasserne (studerende og Realklasserne betegnes her og i det følgende med Romertal, Fællesklasserne med almindelige Tal)

VI. studerende Klasse	3	Disciple,	
V. „ „	2	—	
IV. „ „	5	—	
III. „ „	4	—	
III. Realklasse	10	—	
II. studerende Klasse	6	—	
II. Realklasse	5	—	
I. studerende Klasse	6	—	
I. Realklasse	10	—	
6. Fællesklasse	9	—	
5. „	18	—	
4. „	14	—	
3. „	6	—	
2. „	3	—	
1. „	10	—	
		111 Disciple,	
delvis Undervisning nyde	3	—	
		ialt 114 Disciple.	

Skolens Lærerkræfter.

Arbejdet har i indeværende Skoleaar været fordelt saaledes:

Bestyreren har *Dansk* med IV., III. og II., samt 1 Time om Ugen *Litteraturlæsning* og *Svensk* med VI., V. og IV. Kl. i Fællesskab.

Har 1 Time om Ugen fortalt *Sagaer* for 6., 5. og 4. Kl. i Fællesskab.

Bibellistorie med III. og II. Kl.

Fysik med III. og II. Kl.

Mathematik med II. og I., *Projektionstegning* med VI. og V., samt *geometrisk Tegning* med III. R. og *Regning* med 6. Kl.

Gennemgaar under opbyggelig Form for samtlige Elever hver Søndag Morgen Kl. 9 *Søndagsevangeliet*; undtagelsesvis tales der over et andet Sted i det nye Testamente.

Som oftest indskydes der i Talen en Fortælling, der paa en for de unges Fantasi og Standpunkt naturlig Maade kan knytte det hellige Ord til et Billede fra Børnenes Verden.

Pastor Hohlenberg har 1 Time om Ugen for VI., V. og IV. Klasse holdt Foredrag over de vigtigste kristne Sektors Historie.

Lærer Carl Christensen har *Geografi* og *Naturhistorie* gennem hele Skolen fra 3. Klasse.

Frøken Ida Olsen har *Tyskundervisningen* gennem hele Skolen med Undtagelse af VI., V. og 4. Klasse.

Engelsk gennem hele Skolen.

Haandarbejde med alle Skolens Piger.

Lærer Hjalmar Høgsbro har *Dansk* med 5. Klasse.

Regning med II. og I. samt med de fem Fællesklasser.

Tegning og Skrivning med II. Kl.

Gymnastik med hele Skolen.

Forestaar Indkøb og Udsalg af Bøger og Skole-
rekvisiter til Eleverne.

Er Skolens Inspektør.

Lærer cand. phil. Scheuer har *Dansk* og *Oldnordisk*
med VI. og V. Kl.

Latin med IV. og II. Kl.

Historie med VI., V. og IV. Kl.

Lærer stud. math. Nielsen har *Mathematik* med VI., V.,
IV. og III. Kl.

Regning med III. Kl.

Fysik med VI. og V. Kl.

Lærer cand. mag. Branner^{*)} har *Fransk* med VI., V., IV.,
III. og II. Klasse.

Frøken Magnella Schmidt har *Dansk* med I. og 6. Kl.
samt 1 Time om Ugen *Grammatik* med III. Kl.

Tysk med VI., V. og 4. Kl.

Fransk med I. og 6. Kl.

Historie III., II., I., 6., 5., 4. og 3. Kl.

Bibellistorie med I., og alle Fællesklasserne.

Fører Skolens Regnskaber.

Frøken Anna Tommerup har *Dansk* med 4., 3., 2. og
1. Klasse.

Skrivning med 3., 2. og 1. Kl.

*) En Del af Skoleaaret har Hr. cand. phil. Holbech overtaget
Hr. Branners Undervisning.

Deltager i Opsynet med Disciplenes Tøj i Sovesalen og har enkelte af de mindre Fosterbørn under særligt Tilsyn.

Fru M. Høgsbro har *Tegning* og *Skrivning* med I., 6., 5. og 4. Kl.

Lærer cand. mag. Henningsen har *Latin* med III. og I. Kl. *Græsk* med IV. og III. Kl.

Sanglærer Jørgensen leder *Sangundervisningen* i hele Skolen.

Student Rasmussen har hjulpet ved *Latinundervisningen* i II., ved *Mathematikundervisningen* i II. og I. og ved *Engelskundervisningen* i 6. Kl.

Læser nogle Eftermiddagstimer med Elever, der trænge til særlig Hjælp i enkelte Fag, er nærværende ved Forberedelsen om Eftermiddagen og deltager i Tilsynet med Hjemmets Fosterbørn uden for selve Skoletiden.

Student Busck underviser nogle af Eleverne i *Sløjd*; skiftes med Student Rasmussen ved Forberedelsen om Eftermiddagen samt ved Tilsynet uden for selve Skoletiden. Fører Tilsyn med Skolens Samling og deltager i Tilsynet med alt det ydre Ordensarbejde.

Privat har

Musiklærerinde Frøken Louise Steenberg undervist nogle af Eleverne i *Musik*.

Betalingsvilkaar.

For et Barn, der optages i Skolehjemmet, betales der 800—1000 Kr. om Aaret, heri indbefattet Skolepenge. Udmeldelse sker med et Fjerdingaars Varsel.

For skolesøgende Disciple betales om Maanedén i det kommende Skoleaar:

1. Fællesklasse	6 Kr.
2. —	8 „
3. —	10 „
4. —	10 „
5. —	12 „
6. —	12 „
I. st. og Realkl.	14 „
II. —	14 „
III. —	16 „
IV. —	16 „
V. st. Klasse	18 „
VI. —	18 „

Af Søkende, der samtidig besøge Skolen, betaler den ældste fuldt, de andre hver 2 Kr. under normal Betaling. Udmeldelse sker med fuld Maanedes Varsel.

Til Inventarium og Materiel betales af hver Discipel 4 Kr. om Aaret (2 Kr. i November og 2 Kr. i Februar).

For nye Disciple betales 4 Kr. i Indskrivningspenge.

Forsømmes Skolen i længere Tid paa Grund af en Discipels Sygdom eller paa Grund af Sygdom i Hjemmet betales der for den Maaned, i hvilken Sygdommen begyndte, og for den næste.

Enhver Discipel, der indstiller sig til en af Afgangseksaminerne (Alm. Forberedelseseksamen, 4. Klasses Hovedeksamen, Afgangseksamen for studerende), betaler 20 Kr.

Undervisning i Musik, Dans og Badning betales særskilt.

Almindelige Bestemmelser og Ordensregler.

Disciplene medbringe ved deres Optagelse i Skolehjemmet Seng med Tilbehør, Kommode eller et lille Skab, Vandtøj og Toiletsager, samt Spiseske, Teske og Gaffel.

Hvert Stykke Tøj og hver Genstand, der medbringes, maa være forsynet med et tydeligt og varigt Navnemærke.

Ethvert Barn, der optages i Skolen, medbringer Attest fra den Skole, det forlader, samt Vaccinations-Attest.

Børn, der optages i Skolehjemmet, medbringe tillige Lægeattest.

Skolen betragter det som givet, at den, naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, straks faar Meddelelse herom.

Er Sygdommen Skarlagensfeber, Diphteritis eller en anden farligere Sygdom, er det nødvendigt, at alle Disciple fra Hjem, hvor der er en saadan Sygdom, ikke søge Skolen, før al Fare for Smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Hvor ikke Sygdom eller nogen anden paatrængende Grund gør det nødvendigt at forsømme Undervisningen, kan Skolen som Regel ikke give Tilladelse til, at nogen

Discipel udebliver, dette gælder ogsaa over for Forlængelse af Ferierne. Den holder det for sin Pligt at øve Børnene i Respekt for regelret Arbejde. Ønskes en Elev fritaget for Gymnastik, bedes skriftlig Meddelelse derom tilstillet Skolen. Skolen betragter det som givet, at Disciplene som Regel more sig paa Legepladsen i Fri-kvartererne. En livlig Færden ude i den friske Luft imellem Timerne er jo et væsentligt Led i hele Skoleværket; og naar stundom endogsaa store, raske, men magelige Børn f. Eks. om Vinteren foretrække den varme Stue for det friske Vejr udenfor, da vil Skolen gerne gøre sit til at modarbejde en saadan Tilbøjelighed.

Ligesom Skolen atter og atter har vedkendt sig, at det væsentlig hører med til dens Opgave at rette sig og lempe sig efter de enkelte Disciples Behov, saaledes kan den atter her gentage, at den redbon vil komme de enkelte Hjem i Møde i saa stor en Udstrækning, som det er den muligt, og saa vidt det kan gøres, uden at den hæmmer sig selv i sin Gerning og derved svækker sin opdragende Indflydelse paa sine Disciple. Men netop derfor maa den indstændig anmode om Hjemmenes Medhjælp til, at dens almene Regler og Bestemmelser for Arbejdets Gang og for hele Samlivets faste Ordning overholdes af Disciplene. Det er engang udtalt af Benjamin Franklin og godkendt af alle Forældre og Opdragere, at ligesom Fliden er Drivhjulet i ethvert Værk, saaledes er Orden Pendulet, der regulerer Værkets Gang. At vænne Børnene til en ordnet Brug af deres Tid og Evner; at vænne dem til Orden med deres Skolebøger, Stilebøger, Pennalhuse, Gymnastiksko, og hvad der ellers er dem givet, og hvad de have med at gøre; at vænne

dem til at medbringe til rette Tid, hvad der er dem paalagt; at have rent Trykpapier i Bøgerne; at faa ny Navneseddel paa en Stilebog, naar den gamle er uordentlig; at følge Paalægget om at faa nyt Bind om en Læsebog, naar det gamle er ubrugeligt; at faa Gymnastikskoene reparerede, naar vedkommende Lærer har paalagt det, uden at slige Paalæg atter og atter skulle gentages; at have Orden paa deres Arbejdsplads og i deres Skolerum, at betragte et Hverv, der overdrages dem, et Tilsyn, der betros dem, som en Tillid, der vises dem, — alt dette har en meget stor Betydning, baade for at Undervisningen kan blive saa frugtbringende som muligt og for Karakterens Uddannelses Skyld, og de Krav, som en vel ordnet Skoleorganisme i saa Henseende stiller til Disciplene, ville, naar disse i Tro og Lydighed lære at bøje sig for dem, i det smaa som i det store, give saavel den enkelte som Samfundet et betydeligt Tilskud af Kræfter.

Da Bøgerne mange Aar igennem udgøre en stor Del af Børnenes Verden, gælder det ikke mindst at paase, at disse behandles med Hensynsfuldhed. En Lærer, der er nidkær for sin Undervisning, og som jo derfor vel nok stundom kan fristes til at se mere paa, om Lektierne ere godt lærte, end om Bøgerne ere godt behandlede, betragter det langtfra som Overgreb, hverken fra Bestyrerens eller fra Hjemmets Side, naar han bliver gjort opmærksom paa en Discipels Brud paa god Orden med sine Bøger; han vil tværtimod med Taknemmelighed modtage en saadan Henvendelse som en Haandsrækning.

Sluttelig skal her gøres opmærksom paa, at da Elevernes Skolemad af sanitære Hensyn ikke maa have

i Klassen, bør Madkassen være forsynet med en Rem, saa at den kan anbringes paa Knagerækken i Skolegangen, hvis Eleven ikke har Tornyster eller Pose.

Skolens Samlinger og Inventarium.

Af *Samfundet til den danske Litteraturs Fremme* er skænket følgende værdifulde Værker:

Aristofanes, Ridderne, oversat af N. V. Dorph. 1857.

— Freden, oversat af samme. 1858.

— Hvepserne, oversat af samme. 1859.

Bærfød, Fr., Den danske Kiempebog. En Sangkrønike fra Midten af det 17de Hundrebaar. 1860.

Brun, Chr., Frederik Rostgaards Liv og Levnet. Med 2 Portr. 1879.

— Samfundet til den danske Litteraturs Fremme i Tidsrummet 1827—1877. 1877.

Eccripides' Skuespil, oversat af C. P. Christensen-Schmidt. 2 Hefter. 1875—76.

Holberg, Ludvig, Heltehistorier, udgivet af F. L. Liebenberg. 2 Dele. 1864—65.

— Epistler, udgivet med oplysende Anmærkninger af Chr. Bruun. 5 Bind. 1865—1875.

— Nicolai Klimii iter subterraneum, recognovit, notis illustravit, indice instruxit Dr. C. G. Elberling. 1866.

Holberg, Ludvig, Mindre poetiske Skrifter. Udg. af F. L. Liebenberg. 1866.

— Kirke-Historie. Udg. af F. L. Liebenberg. 2 Dele. 1867—68.

Horn, Fr. Winkel, Nordiske Heltesagaer. 1876.

Jørgensen, A. D., Georg Zoëga, et Mindeskrift. 1881.

Molbech, C., Danske Ordsprog, Tankesprog og Rimsprog af trykte og utrykte Kilder. 1850.

Biskop *Peder Pludes* Visitatsbog, udgiven af Sv. Grundvig. 1872.

Petersen, N. M., Samlede Afhandlinger. 4 Dele. 1870—1874.

Ranch, Hieronymus Justesen, danske Skuespil og Fuglevise. Udg. ved S. Birket Smith. 2 Hefter. 1876—77.

Rosenberg, C., Nordboernes Aandsliv fra Oldtiden til vore Dage. 3 Bind. 1878—85.

Stolpe, P. M., Dagspressen i Danmark, dens Vilkaar og Personer indtil Midten af det 18de Aarhundrede. 4 Bind. 1878—1882.

Ussing, J. L., N. I. Høyens Levned, med Bilag af Breve. I—II. 1872.

Werlauff, Antegnelser til Holbergs 18 første Lystspil. 1878.

I alt ved 40 Bind.

Den zoologiske Samling er i Aaret 89—90 bleven forøget med følgende:

- 1) 5 Barder af en Hval, foræret af Zoologisk Museum i Kjøbenhavn.
- 2) 1 Bikage, foræret af Elev Oluf Westi.
- 3) 1 Skelet af et Harehoved, foræret af Max Rhodin.

- 4) 1 Skelet af et Skilpaddehoved, foræret af Elev Hakon Schmedes.
- 5) 1 Snogeunge og et Par Salamandre, forærede af Elev Kristian Nissen.
- 6) Nogle Væverfuglereder, forærede af et Par tidligere Elever.
- 7) Et Skelet af et Rævehoved, foræret af Student A. Busck.
- 8) 1 Hugorm, foræret af Student A. Busck.
- 9) 1 fremmed Giftslange —
- 10) 1 Smaragdfirben —
- 11) 1 gulplettet Landsalamander —
- 12) 1 Haletudse af Peder Oxes Frø —
- 13) 1 evropæisk Pandserulk —
- 14) 1 Aal —
- 15) 1 Flynder —
- 16) 1 Aalekvanne —
- 17) 1 Tangsnare —
- 18) 1 Eremitkrebs —
- 19) 1 Skolopender —
- 20) 1 Spolorm —
- 21) 1 Par Larver af Ligustersværmeren, foræret af samme.
- 22) 1 Søfjer, foræret af samme.
- 23) 1 Reagensglasstativ med Sandorm, Vaarflue-larver, Lamprel m. m., foræret af samme.
- 24) 1 Torsk erhvervet ved Køb.

I det forløbne Skoleaar er til den fysiske Samling givet af Staten:

1 Induktionselektricismaskine,

- 1 kartesiansk Djævel,
- 1 Archimedes's Skruer (Model),
- 1 Wollastone's Kryofor,
- 1 Ske til Vanddekompositionsapparatet,
- 1 Elektrofor,
- 1 Cylinder og Hylster til Archimedes's Forsøg,
- 1 Stativ til elektrisk Udladning ved Elektricer-maskinen,
- 1 Glas til Pascals Vaser,
- 1 Barometerrør.

De nye Skolestuer, der byggedes sidste Sommer, bleve monterede i Smag med de øvrige Skolelokaler og toges alle i Brug efter Sommerferien 1889.

Det nye Varmeapparat har virket til almindelig Tilfredshed, og blandt andet har det vist sig særdeles hensigtsmæssigt, at Gymnastiksalen har været stadig opvarmet hele Vinteren igennem. Derved har den kunnet bruges daglig til Legeplads for Pigerne, og af Skolehjemmets Fosterbørn har den været benyttet i stor Udstrækning i Vinteraftenerne til Gymnastik, Leg og anden Munterhed, blandt andet ogsaa en lille Dans efter endt Dagværk.

Arbejdet i de forskellige Undervisningsfag.

D a n s k.

1. Fællesklasse.

Afdeling c. har stavet og læst de 14 første Sider af H. C. Frederiksens Læsebog Nr. 1. En Del Hi-

historier ere fortalte i Timerne, og nogle Smaaavers lærte udenad.

Alle de smaa Bogstaver ere skrevne paa Tavle. For øvrigt henvises for den elementære Danskundervisnings Vedkommende til Forordet til H. C. Frederiksens Læsebog Nr. 1.

Afd. b. har læst og fortalt de første 110 Sider af H. C. Frederiksens Læsebog Nr. 1. Nogle af Digtene ere lærte udenad.

Daglig Afskrivningsstil paa Tavle.

Afd. a. har læst og fortalt hele H. C. Frederiksens Læsebog Nr. 1. De fleste af Digtene ere lærte udenad.

Daglig Afskrivningsstil i Bog.

En Del Smaadigte, der ikke findes i Læsebögerne, ere lærte udenad og fremsagte i Kor, ligesom der ogsaa stadig er bleven samtalet med Eleverne om de forskellige Ting, som hver enkelt Historie har givet Anledning til. Der synges jævnlig.

2. Fællesklasse

har læst og fortalt de første 120 Sider af H. C. Frederiksens Læsebog Nr. 2. De fleste af Digtene ere lærte udenad.

Daglig Afskrivningsstil og 2 Udenadsstile om Ugen.

3. Fællesklasse

har læst og fortalt hele H. C. Frederiksens Læsebog Nr. 2. De fleste af Digtene ere lærte udenad.

2 à 3 Udenadsstile om Ugen. De øvrige Dage Afskrivningsstil.

4. Fællesklasse

har læst hele H. C. Frederiksens Læsebog Nr. 3. Flere af Digtene ere lærte udenad.

1 à 2 Diktatstile om Ugen, der have været afpassede saaledes, at Disciplene ved Analyse af samme have lært at kende de vigtigste Sætningsdele og Ordklasser.

5. Fællesklasse

har læst Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog Nr. 2. De fleste af Digtene ere lærte udenad.

Gennem Analyse af dertil afpassede Diktatstile have Disciplene udvidet deres Kendskab til de forskellige Sætningsdele og Ordklasser.

Afvekslende en Diktat- eller Fortællingsstil om Ugen.

6. Fællesklasse

har læst Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog Nr. 3. Nogle af Digtene ere lærte udenad.

Ved Analyse af dertil afpassede Diktatstile have Disciplene lært og indøvet Hovedpunkterne af Form- og Sætningslæren.

1 Diktat- eller Fortællingsstil om Ugen.

I. Klasse

har læst Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog Nr. 4. For Klassen er endvidere læst Carit Etlar: »Fangen paa Kallø« og T. A. Becker: »Bondekrigen«. Flere Digte ere lærte udenad.

Ved Analyse af dertil beregnede Diktatstile er Formlæren repeteret og Sætningslæren udførligere lært og indøvet.

1 Diktat- eller Fortællingsstil om Ugen.

II. Klasse

har læst Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog Nr. 6, dog ikke alle Digtene. Desuden er lært udenad Digtene »Schleppegrell« af Joh. Helms og »Tvekampen« af Hauch.

Af Svensk er læst de to første Akter af Hedberg: »Brölloppet på Ulfåsa« samt »Nr. 15 Stolt«, »Bjørneborgarnes March«, »Vårt Land«, »Soldatgossan« (udenad) af Runebergs »Fänrik Ståls sägner«; enkelte svenske Sange synges.

I Grammatik er — uden Bog — gennemgaaet det vigtigste af Form- og Sætningslæren.

Hver Uge 1 Stil, ofte over lettere historiske Æmner, af og til Genfortælling; stundom over Æmner som følgende: »Hvad jeg kunde have Lyst til at gavne min Egn med«. Som Disciples Besvarelser paa dette Spørgsmaal kan meddeles følgende:

- 1) et Apotek og Vejenes Forbedring,
- 2) Belysning og do. do.,
- 3) et Hospital,
- 4) et Apotek og et Gasværk,
- 5) en Realskole og et Hotel,
- 6) et Vandværk og et offentligt Haveanlæg,
- 7) et Galehus.

III. Klasse

har læst Oehlenschläger: »Hakon Jarl« og »Aladdin«, samt efter Fengers Læsebog I. Fortællingen om Finboge den stærke, Fortællingen om Gunlaug Ormstunge og Folkevisen om Niels Ebbeson. Enkelte Partier (mest af »Hakon Jarl«) ere lærte udenad efter Disciplenes eget frie Valg.

Svensk har Klassen læst sammen med II. Klasse.

Formlæren er udførlig lært og indøvet. Sætningslæren i korte Omrids genrepeteret.

1 Stil om Ugen samt hver anden Uge en Diktatstil til Indøvelse af Grammatiken. Stilene ere dels historiske og fortællende (»Gustav Adolf og Seaton«, »Træk af Luthers Liv og Virksomhed«, Scener af »Aladdin«) dels saadanne som: »Løven kommer!« — »Der raabes Brand i en Beridercirkus« (Gengivelse af en Søndagstale), »Paa Isen«.

IV. Klasse

har skrevet 1 Stil ugentlig (i Reglen en Eksamensstil) og har ellers sammen med V. og VI. Kl. læst Njals Saga og Grettes Saga (forkortede) samt Stykker af Kirkegaard og Grundtvig. — Desuden haft Øvelser i at læse Svensk.

V. og VI. Klasse.

Litteraturhistorien er gennemgaaet efter Dr. Rønnings Lærebog; udførligst ere Folkeviserne behandlede.

Følgende Værker ere læste enten i eller uden for Skoletiden: Holberg: »Jæppe paa Bjærget«, »Erasmus Montanus« og »Jacob von Tyboe«; Ewald: »Rungsteds Lyksaligheder«, Kantaten over Frederik V. og et Udtog af »Levned og Meninger«; Wessel: »Kærlighed uden Strømper« og »Smeden og Bageren«; Oehlenschläger: »Axel og Valborg«, »St. Hansaftens-Spil«, »Aladdin« og »Tordenskjold«; Staffeldt: »Indvielsen«, »Troubadouren«, »Harpespilleren« og »Kong Frode«; Ingemann: »Historiske Romaner«, »Valdemar den Store og hans Mænd«, »Christen Blochs Ungdomsstreger« samt flere Morgen- og Aftensange; Blicher: »En Landsbydegns Dagbog«

og »E Bindstouv«; J. L. Hejberg: »Aprilsnarrene«, »Recensenten og Dyret« og »Elverhøj«; Hertz: »Svend Dyrings Hus« og »Kong René's Datter«; Hauch: »En polsk Familie« og »Valdemar Atterdag«; Chr. Winther: »Træsnit« og »Hjortens Flugt«; P. M. Müller: »En Students Eventyr«, »St. Laurentius«, »De vilde Jægere«, »Torbisten og Fluen« og »Glæde over Danmark«; Paludan Müller: »Benedikt af Nursia« og »Adam Homo«; Hostrup: »Genboerne« og »Soldaterløjer«; Molbech: »Ambrosius« og Chr. Richardt: »Declarationen«.

En Stil hver anden Uge.

Oldnordisk.

V. og VI. Klasse

har læst Wimmers Læsebog S. 1—55 (med Forbigaaelse af Versene). Hele Formlæren efter Wimmer.

Til Eksamen opgiver VI. Kl. hele det læste Pensum.

Tysk.

4. Fællesklasse

har læst Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere, 1. Afdeling. Nogle af Grammatikens Hovedregler ere mundtlig indøvede.

5. Fællesklasse

har læst Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere, 1. Afdeling, samt 2. Afdeling til Stk. 25. Grammatikens Hovedregler ere mundtlig indøvede.

6. Fællesklasse

har læst Kapers, og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere, fra Begyndelsen af 3. Afdeling til Stk. 45.

Nogle Vers efter samme Bog ere lærte udenad. Hovedreglerne af Formlæren ere lærte efter Ankjærs Formlære.

I. Klasse

har læst Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne, fra Begyndelsen til Stk. 20. Nogle Digte efter samme Bog ere lærte udenad. Hele Ankjærs Formlære er gennemgaaet. 1 Stil ugentlig efter Kapers Stiløvelser.

II. Klasse

har læst Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne, Stk. 20—42. Nogle Digte efter samme Bog ere lærte udenad. Hele Ankjærs Formlære er gennemgaaet. 1 Stil ugentlig efter Kapers Stiløvelser.

III. st. Klasse

har læst Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser, fra Begyndelsen til S. 188; nogle Digte efter samme Bog. Hele Ankjærs Formlære og et kort Udtog af Kapers Syntax er lært. 1 Stil ugentlig (Oversættelse af lette Smaahistorier fra Dansk paa Tysk).

III. Realklasse

har læst Kapers tyske Læsebog for Mellemlasserne, fra S. 75 Bogen ud. Nogle Digte efter samme Bog ere lærte udenad. Kursorisk er læst Dele af Hauff: »Märchen«. Hele Ankjærs Formlære og et kort Udtog af Kapers Syntax er lært. 1 Stil ugentlig efter Kapers Stiløvelser.

IV. st. Klasse

har læst 5 Noveller udgivne af Kaper, Goethe: »Egmont« og Schiller: »Don Carlos«. Hele Ankjærs Formlære og Kapers Syntax. 1 Stil ugentlig den første Halvdel af Skoleaaret.

V. og VI. Klasse

har læst Goethe: »Faust« (1. Del) og Brudstykker af »Wahrheit und Dichtung«. Hovedpunkterne af den tyske Litteraturhistorie ere gennemgaaede. Form- og Sætningslæren genrepeteret efter Ankjærs Formlære og Funchs Syntax. Mundtlig Oversættelse fra Dansk paa Tysk efter Kapers Stiløvelser III.

F r a n s k .*6. Fællesklasse*

har læst Jungs franske Elementarbog fra Begyndelsen til Stk. 17. Disciplene have lært at konjugere Hjælpeverberne samt at deklinere den bestemte og den ubestemte Artikel og de demonstrative og possessive Pronominer. I det sidste Fjerdingaar er der skrevet 1 Stil ugentlig.

I. Klasse

har i Jungs franske Elementarbog læst fra Begyndelsen til Stk. 12 samt »Petit Claus et grand Claus«. Ved Analyse af det læste er lært at konjugere Hjælpeverberne samt regelmæssige Verber af de tre Konjugationer; endvidere er lært Artiklernes, de personlige, de demonstrative og de possessive Pronominers Deklination. I det sidste Fjerdingaar er der skrevet 1 Stil ugentlig.

II. Klasse

har læst Pios Lærebog i Fransk for Begyndere, fra Stk. 26 til »Contes«. Formlæren, specielt de almindeligst forekommende uregelmæssige Verber, er indøvet. 1 Stil hver anden Uge.

III. Klasse

har læst af Pios franske Lærebog for Begyndere »Contes, Dialogues et Lettres« samt »Le vase d'or«, af Marnier:

»Histoires allemandes et scandinaves«. Formlæren, særlig Verber, er indøvet. 1 Stil hver anden Uge.

IV. Klasse

har læst A. Thiers: »Napoléon à St. Hélène«, Side 1—100, samt Abrahams og Arlaud: Franske Fortællinger og Noveller II. Form- og Sætningslæren er indøvet efter Jungs Grammatik. 1 Stil ugentlig.

V. og VI. Klasse

har læst Corneille: »Le Cid«; Taine: »M. Graindorge« (Udvalg ved Baruel) samt Augier et Sandeau: »Le gendre de M. Poirier«. Kursorisk er læst 100 Sider af Feuillet: »Roman d'un jeune homme pauvre«. 40 Sider ere lærte udenad af Storm: »Dialogues français«. Form- og Sætningslæren genrepeteret efter Jungs Grammatik med enkelte Tilføjelser. Mundtlig Oversættelse fra Dansk paa Fransk efter Michelsens Stiløvelser.

Engelsk.

5. Fællesklasse.

har læst Listovs Ledetraad, 2. Afdeling, fra Begyndelsen til Stk. 75. Grammatiken er mundtlig bleven indøvet.

6. Fællesklasse

har læst Listovs Ledetraad, 2. Afdeling, fra Stk. 95 Bogen ud samt Listovs engelske Læsestykker og Stiløvelser, 1. Afdeling, Stk. 1—19. Grammatiken mundtlig indøvet. 1 Stil ugentlig.

I. Klasse

har læst Listovs engelske Læsestykker og Stiløvelser, 1. Afdeling, Stk. 1—39. Grammatiken mundtlig indøvet. 1 Stil ugentlig.

II. Klasse

har læst Listovs engelske Læsestykker, 2. Afdeling, fra Begyndelsen til S. 118 samt Vers efter samme Bog. Grammatiken er lært efter Rosings Grammatik. 1 Stil ugentlig.

III. Klasse.

har læst Listovs engelske Læsestykker fra S. 118 Bogen ud, 32 Sider af Brekkes engelske Læsebog for Mellemklasserne samt Bojesens Digte. Grammatiken er lært efter Rosings Grammatik. 1 Stil ugentlig.

L a t i n.*I. Klasse*

har læst de første 62 Sider af Hauchs latinske Læsebog, 1. Afdeling. De danske Stykker ere repeterede i Form af Hjemmestil.

II. Klasse

har læst Hauchs latinske Læsebog, 1. Afdeling, til Stk. 130 samt Cæsar: »De bello Gallico«, liber I. Formlæren og det meste af Kasuslæren er indøvet. 2 Stile ugentlig efter Iversens latinske Stiløvelser.

III. Klasse

har læst Hauchs latinske Læsebog, 1. Afdeling, S. 74—115, Cæsar: »De bello Gallico«, liber II, samt Ciceros Taler mod Catilina, 1—2. Formlæren og Syntaxen er lært efter Madvigs Grammatik og Scheners Oversigtskort. 2 Stile ugentlig (den ene paa Skolen) dels efter Hauch og dels efter Iversen.

IV. Klasse

har læst Ciceros 4 catilinariske Taler; Salust: »Catilina«; de 10 første Kapitler af Cæsar: »De bello Gallico«,

liber III, og Virgil: »Æneïden«, liber V. Grammatiken indøvet efter Madvigs Grammatik og Scheners Oversigtskort. 2 Stile ugentlig efter Iversens Stiløvelser.

Til Eksamen opgives:

Ciceros catilinariske Taler I, III og de 6 første Kapitler af II; Salust: »Catilina«, Kap. 1—50 og Virgil: »Æneïden« V, 1—500 Vers.

Græsk.

III. Klasse

har læst Bergs Forskole og 1. Bog, Kp. 1—2 af Xenophon: »Anabasis«. Formlæren er lært efter Weilbachs Grammatik.

IV. Klasse

har læst og opgiver til Eksamen Xenophon: »Anabasis«, 6. Bog, og Homer: »Odyssee«, 9. Bog, Formlæren og den homeriske Dialekt er lært efter Weilbachs Grammatik.

Historie.

1. Fællesklasse

har sammen med

2. Fællesklasse

faaet Fortællinger af det gamle og nye Testamente. I hver Time gengive Disciplene, hvad de have hørt i den foregaaende Time; dog er Genfortællingen en frivillig Sag og har saaledes ikke Karakter af Lektie.

3. Fællesklasse

har Bibellistorie sammen med 1. og 2. og har sammen med

4. *Fællesklasse*

mundtlig gennemgaaet Nordens Historie fra den ældste Sagntid indtil Erik Plovpenning. Har i særlige Timer hørt og genfortalt de vigtigste Fortællinger af det gamle og nye Testamente.

5. *Fællesklasse*

har efter Holms Danmarkshistorie lært fra Erik Plovpenning indtil Christian den III. Jødernes Historie indtil Apostlen Peters Død er gennemgaaet i særlige Bibelhistorietimer.

6. *Fællesklasse*

har sammen med

I. *Klasse*

mundtlig gennemgaaet Islands ældste Historie. Særlig fortalt Njals Saga. Efter Holms Danmarkshistorie er lært fra den nyere Tid indtil Frederik den IV., samt efter Brickas Verdenshistorie Grækenlands og Roms Historie indtil Kejsertiden. Jødernes Historie indtil Jerusalems Ødelæggelse er gennemgaaet i særlige Bibelhistorietimer.

II. *Klasse*

har efter Blochs Lærebog for Realskoler lært af Nordens Historie den nyere Tid og af Verdenshistorie efter samme Bog fra Folkevandringen indtil Reformationen. I Bibelhistorie er gennemgaaet Hovedpunkterne af det gamle Testamente. Dernæst Jødefolkets Stilling indad og udtil ved Christi Fødsel, derunder Landets Natur og Udseende. Indgaaende og udførlig gennemgaaet de hellige Begivenheder til Jesu offentlige Fremtræden; særlig er der dvælet ved Johannes Døberen og Herodes. Desuden gennemgaaet enkelte af Begivenhederne i Jesu Liv for at belyse

Freiserens Skikkelse og Kristendommens Væsen. I Slutningen af Skoleaaret er der talt om de tre store Højtider. Enkelte bibelske Digte ere lærte udenad, dog ikke som Lektie.

III. Klasse

har efter Blochs Lærebog for Realskoler lært hele Nordens Historie samt af Verdenshistorie fra Opdagelserne til den franske Revolution.

IV. Klasse

har læst hele Oldtidens Historie efter Thriges Lærebog. Til Eksamen opgives samme Bog S. 49—205.

V. Klasse

har efter Thriges og Blochs Lærebøger læst hele Historien og repeteret hele Verdenshistorien.

VI. Klasse

har læst og repeteret hele Historien efter Thriges og Blochs Lærebøger.

G e o g r a f i.

2. Fællesklasse

begyndte sammen med

3. Fællesklasse

med at se Billeder af Dyr og høre Historier om dem. Derefter have Børnene faaet Forklaringen om de fire Verdenshjørner og lært at finde dem fra deres Klasseværelse. Fra Klasseværelset udvidedes Terrainet til Byen og derfra videre ud, indtil man kunde bevæge sig paa og omkring Sjælland. Ved Lærerens mundtlige Gemmegang og Brug af den sorte Tavle tilegnes Stoffet i Timerne, uden Hjemmearbejde.

4. Fællesklasse

har gennemgaaet Norge og Sverrig samt repeteret Danmark efter Lærerens mundtlige Fremstilling og støttet ved Brugen af Klassetavlen og Erslevs store Kort.

5. Fællesklasse

har ved Brug af Erslevs store Kort gennemgaaet Bjerge, Floder og Inddelinger af de forskellige Lande i de fem Verdensdele.

6. Fællesklasse

har gennemgaaet de fem Verdensdeles Omsejling, Inddelingen af de forskellige Lande i sanime og Folkeslagernes Fordeling. Som Hjælpemiddel benyttes Erslevs store Kort samt haandtegnede Væggekort.

I. Klasse

har gennemgaaet de fem Verdensdeles Omsejling, den matematiske Geografi, Folkeslagernes, Planters og Dyr's Fordeling samt Næringsvejene. Hjælpemidlerne: Lærerens Optegnelser, Erslevs store Kort, haandtegnede Væggekort og Schreibers Type-Atlas.

II. Klasse

har gennemgaaet Evropa efter Erslevs Geografi Nr. 2.

III. Klasse

har gennemgaaet Asien, Afrika, Amerika og Avstralien efter Erslevs Geografi Nr. 2.

IV. Klasse.

har gennemgaaet hele Geografien efter Erslevs Geografi Nr. 2.

Naturhistorie.

2. Fællesklasse

og

3. Fællesklasse.

Se under »Geografi«.

4. Fællesklasse

har faaet Beskrivelser af Naturen og Mennekene i de fem Verdensdeles forskellige Egne.

5. Fællesklasse

har lært Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske efter Sahlertz's Lærebog.

6. Fællesklasse

har lært Led- og Bløddyrene efter Sahlertz's Lærebog.

I. Klasse

har lært Led- og Bløddyrene efter Feddersens Lærebog.

II. Klasse

har lært »Den almindelige Del« af Feddersens Lærebog; Pattedyr og Fugle efter samme Bog.

III. Klasse

har lært Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske efter Feddersens Lærebog samt den almindelige Botanik efter et af Læreren udgivet trykt Hjælpemiddel.

IV. Klasse

opgiver til Eksamen hele Zoologien efter Feddersens Lærebog. Det med Petit trykte er læst, men opgives ikke. I Botanik er Botaniken gennemgaaet, nærmest efter Poulsens Lærebog.

Naturlære.

II. Klasse

har uden Brug af Bog, ved mundtlig Gennemgang, lært om Legemers Udvidelse ved Varmen (Thermometer), Fordampning (Dampmaskinen), Luftens Tryk og øvrige Forhold (Barometer, Pumper, Luftpumper, Hæverter, Brandsprøjte m. m., Luftballon, Dykkerklokke), Vædskers Ligevægt (Archimedes's Princip).

III. Klasse

(Realisterne; III. stud. Kl. har ikke læst Fysik)

har gennemgaaet Magnetisme og Elektricitet med delvis Benyttelse af Holtens Naturlære. Desuden repeteret Hovedpunkterne af det, der blev gennemgaaet for II. Kl. i forrige Skoleaar.

V. Klasse

har sammen med

VI. Klasse

repeteret Læren om Bevægelse og Ligevægt, Bevægelse og Ligevægt mellem et Legemes enkelte Dele, Bølgebevægelse og Akustik efter O. E. Schiøtz's Lærebog i Fysik. Optiken efter Adam Paulsens Lærebog. Lært er endvidere Varmelæren efter Karl Schmidts Lærebog.

VI. Klasse har endvidere alene gennemgaaet og repeteret Magnetisme og Elektricitet efter Schiøtz samt Meteorologien efter Karl Schmidts Lærebog i Experimentalfysik.

Mathematik.

I. Klasse

har uden Bog gennemgaaet Addition, Subtraktion og Multiplikation. I Geometri er læst efter Jul. Petersen forfra til 40.

II. Klasse

har lært Division, Ligninger af første Grad med een Ubekendt samt Decimalbrøk. Steens Arithmetik er delvis bleven benyttet; Opgaverne hovedsagelig efter Steens og Bergs Opgavesamlinger. I Geometri er læst Jul. Petersens Geometri til lignedannede Figurer.

III. Klasse

har i Arithmetik efter Jul. Petersens Lærebog gennemgaaet Potens, Ligninger af anden Grad og Rækker. I Geometri er læst efter Jul. Petersens elementære Plan-geometri fra Polygoner til Arealer.

IV. Klasse

opgiver til Eksamen det befalede Pensum efter Jul. Petersens Arithmetik og Algebra. Hele Geometrien efter Jul. Petersens Lærebog.

V. Klasse

har sammen med

VI. Klasse

dels gennemgaaet og dels repeteret Trigonometri, Algebra og Stereometri efter Jul. Petersens Lærebøger.

VI. Klasse alene har gennemgaaet analytisk Plan-geometri efter Jul. Petersens Lærebog.

R e g n i n g .*1. 2. og 3. Fællesklasse*

arbejde sammen og ere delte i 3 Hold; dog falder Inddelingen i Regnehold ikke helt sammen med Klasseinddelingen.

1. *Hold* har lært Tælling, kan skrive de 10 Cifre og er begyndt paa smaa mundtlige og skriftlige Additionsstykker med 1-cifrede Tal.

2. *Hold* har indøvet Addition og Subtraktion af 2-cifrede og af benævnte Tal. Additions- og Subtraktions-tabellen lært.

3. *Hold* har regnet Additions- og Subtraktionsstykker med indtil større 3-cifrede og med benævnte Tal.

4. *Fællesklasse.*

Vanskeligere Opgaver i Addition og Subtraktion. Indøvet Multiplikation ogsaa med benævnte Tal. — Multiplikationstabellen lært.

5. *Fællesklasse.*

Multiplikation med større Tal og flere nye Benævnelser. Division indøvet. — Divisionstabellen lært.

6. *Fællesklasse.*

Opgaver i de fire Regningsarter efter Mathiesens Regnebog I. — Gennemgaaet og indøvet Regning med Brøk paa samme Maade, som det tidligere er udviklet i denne Skoles Meddelelser. Ingen Regel er altsaa lært udenad, før Anskuelse og Tilegnelse er gaaet forud, og Klarhed vundet over den Regning, der forlanges udført. Klassen er derefter begyndt paa at regne med Brøk saadanne almindelige Opgaver, som Disciplene før have lært at regne med hele Tal.

I. *Klasse*

har regnet Mathiesens Regnebog I, dog med Forbigaaelse af enkelte Opgaver. Brøkrekning med lettere Opgaver indøvet. — Den store Multiplikationstabel lært.

II. *Klasse*

skal kunne magte større sammensatte Brøkopgaver samt lettere Opgaver i Gennemsnits-, Delings-, Forholds- og Procentregning. Den store Multiplikationstabel lært.

III. Klasse

har efter Mathiesens Regnebog og ved talrige Hjemmeopgaver lært Anvendelsen af Ligninger med flere Ubekendte og Proportioner samt Kvadratrod. I Timerne er der særlig lagt Vægt paa at udføre Talregninger i Hovedet.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger:

VI. Klasse.

F. Rønning: Den danske Litteraturs Historie i Grundrids. — Wimmer: Oldnordisk Læsebog. — Wimmer: Oldnordisk Grammatik (sidste Udgave). — Kr. Nyrop: Lectures françaises I. — Jung: Fransk Grammatik. — Thrige: Oldtidens og Nordens Historie. — Blochs større Lærebøger i Verdenshistorie (Middelalderens, nyere og nyeste Tids Historie). — Erslevs historiske Atlas. — Jul. Petersen: Trigonometri, Stereometri, Analytisk Geometri, Arithmetik II. — Schiøtz: Større Lærebog i Fysik.

V. Klasse.

F. Rønning: Den danske Litteraturs Historie i Grundrids. — Wimmer: Oldnordisk Læsebog. — Wimmer: Oldnordisk Grammatik. — Alphonse Daudet: Le petit chose. — Jung: Fransk Grammatik: — Ciceros Taler, ved Madvig. — Virgils Æneide (1. Hefte), ved Lund. — Livius, ved Madvig, Vol. II., Pars II. — Horats' Oder og Breve, ved Lembcke (nyeste Udgave). — Henrichsens Versioner. — Rafn: Latinsk Litteraturhistorie. — Secher: Græsk Litteraturhistorie. — Homers Odyssé. — Herodots 5. og 6. Bog, von Abicht

(Teubners Forlag). — Weilbach: Græsk Formlære. — Bergs græske Lexikon. — Secher: Græsk Mythologi. — Hude: Græsk Syntax. — Secher: Græsk Kunsthistorie. — Christensens græske Antikviteter. — Thrige: Oldtidens og Nordens Historie. — Blochs (større) Lærebøger i Verdenshistorie (Middelalderens, nyere og nyeste Tids Historie). — Erslevs historiske Atlas.

IV. st. Klasse.

5 tyske Noveller, udgivne af Kaper. — Ankjærs Formlære. — Kapers Syntax. — Mustersammlung deutscher Gedichte af Ernst Keller. — Marnier: Histoires allemandes et scandinaves. — Ciceros Taler, ved Madvig. — Livius, ved Madvig, 30. Bog. — Virgils Æneide, ved Lund, I. Del. — Iversens Stiløvelser. — Madvigs Grammatik. — Scheuers Oversigt. — Bergs græske Lexikon. — Weilbachs Formlære. — Xenophon: Anabasis, 1. Hefte. — Homers Odyssé, Teubners Forlag, 1. Hefte. — Hudes Syntax. — Secher: Græsk Mythologi. — Thrige: Nordens Historie. — Erslevs historiske Atlas. — Erslevs større Atlas. — Erslevs Geografi Nr. 1. — Feddersens Zoologi. — Paulsens Botanik. — Houëls Logarithmer. — Steens Eksamensopgaver. — Jul. Petersens Arithmetik og Geometri.

IV. Realklasse.

Kaper: Tysk Læsebog for Mellemklasserne. — Ankjærs Formlære. — Kapers Syntax. — Marnier: Histoires allemandes et scandinaves. — Listov: Engelske Læsestykker, 2. Afd. — Bojesens engelske Digte. — Brekke: Engelsk Læsebog for Mellemklasserne. — Lassens Versioner. — Rosings Grammatik. — Blochs historiske Lærebog for Realskoler. — Erslevs Geografi

Nr. 1. — Erslevs større Atlas. — Feddersens Zoologi. — Paulsens Botanik. — Houëls Logarithmer. — Steens Eksamensopgaver. — Jul. Petersens Arithmetik og Geometri.

III. st. Klasse.

Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser. — Ankjærs Formlære. — Kapers Syntax. — Kapers Stiløvelser for Begyndere. — Cohns og Kapers franske Læsestykker for Mellemklasserne. — Ciceros 10 Taler, ved Madvig (sidste Udgave). — Cæsar: »De bello Gallico«. — Iversens Stiløvelser, rene Eksemplarer. — Madvigs Grammatik. — Scheuers Oversigt. — Berg: Forskole i Græsk. — Xenophon: Anabasis, 1. Hefte, ved Berg og Fibiger. — Weilbachs græske Formlære. — Blochs historiske Lærebog for Realskoler. — Erslevs Geografi Nr. 1. — Erslevs større Atlas. — Feddersens Zoologi. — Paulsens Botanik. — Jul. Petersen: Arithmetik I. og II. — Jul. Petersens Geometri. — Sannes trestemmige Sange for lige Stemmer (1889). — Sannes Træffeøvelser.

III. Realklasse.

Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne. — Kapers Stiløvelser for Begyndere. — Ankjærs Formlære. — Kapers Syntax. — Cohns og Kapers franske Læsestykker for Mellemklasserne. — Listovs engelske Læsestykker, 2. Afd. — Bojesens engelske Digte. — Rosings Grammatik. — Blochs historiske Lærebog for Realskoler. — Erslevs Geografi Nr. 1. — Erslevs større Atlas. — Feddersens Zoologi. — Paulsens Botanik. — Houëls Logarithmer. — Steens Eksamensopgaver. — Sannes trestemmige Sange for lige Stemmer (1889). — Sannes Træffeøvelser.

II. st. Klasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog Nr. 6. — Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne. — Kapers Stiløvelser for Begyndere. — Ankjærs Formlære. — Jungs franske Elementarbog. — Hauchs latinske Læsebog, I. — Cæsar: »De bello Gallico«. — Iversens Stiløvelser. — Madvigs Grammatik. — Scheuers Oversigt. — Blochs historiske Lærebog for Realskoler. — Erslevs større Atlas. — Feddersens Zoologi. — Jul. Petersens Geometri. — Sannes trestemmige Sange for lige Stemmer (1889). — Sannes Træffeøvelser.

II. Realklasse.

Som II. st. Klasse, men anskaffer i Stedet for de latinske Lærebøger Listovs engelse Læsestykker, 2. Afd. — Rosings Grammatik.

I. st. Klasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog Nr. 5. — Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne. — Kapers Stiløvelser for Begyndere. — Ankjærs Formlære. — Jungs franske Elementarbog. — Hauchs latinske Læsebog I. — Scheuers Oversigt. — Blochs historiske Lærebog for Realskoler. — Erslevs større Atlas. — Feddersens Zoologi. — Jul. Petersens Geometri. — Sannes trestemmige Sange for lige Stemmer (1889). — Sannes Træffeøvelser.

I. Realklasse.

Som I. st. Klasse, men anskaffer i Stedet for de latinske Lærebøger Listovs engelse Læsestykker og Stiløvelser, 1. Afd.

6. Fællesklasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog Nr. 4. — Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere. — Aukjærs Formlære. — Jungs franske Elementarbog. — Listovs Ledetraad i Engelsk, 2. Afd. — Holms Danmarkshistorie. — Erslevs større Atlas. — Sahlertz's Zoologi.

5. Fællesklasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog Nr. 3. — Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere. — Jungs franske Elementarbog. — Erslevs større Atlas.

4. Fællesklasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog Nr. 2. — Kapers og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere.

3. Fællesklasse.

Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog Nr. 1.

2. Fællesklasse.

Læsebog med Billeder for Smaa børn, II. Del, udgiven af Julie Heins.

1. Fællesklasse.

H. C. Frederiksens Læsebog for smaa Børn.

Alle Disciplene skulle desuden have Hohlenbergs Sange og Sange til Danmarks Melodier, samt Rørdams Salmer.

Enkelte Bøger, hvorefter der ikke har kunnet tages Bestemmelse endnu, findes ikke opførte paa foranstaaende Fortegnelse.

„Barnet“

i Skolen.

Et Spørgsmaal, der vel hist og her kan have rejst sig, alt som Skolen mere og mere naaede hen imod at blive en »stor« Skole og en »lærd« Skole, er dette: om den fremdeles har Øje for *sine smaa Elever*, saaledes at disse faa, hvad der tilkommer dem.

Dette Spørgsmaal skal her tages til Udgangspunkt for en videre og mere almen Undersøgelse.

De store, synes man, kan Skolen jo ikke lade være at tage sig af: de trænge selv paa, og gøre *de* det ikke, saa gøre Eksamenskravene det. Men de smaa! — der er jo saa længe endnu, til de skulle have Eksamen, og de kunne i deres Lidenhed saa let være udsatte for at ses over Hovedet baade af Lærerne og de større Kammerater. Er det saa ikke ganske i sin Orden, at de maa træde — om ikke helt, saa dog for en større eller mindre Del — i Skygge som uvidenskabelige og lidet interessante i Sammenligning med dem, der ere komne op paa Højderne, løse Problemer, læse Aviser og allerede begynde at føle deres Kald til at reformere baade i Hjem, Skole, Statsstyrelse og Religion?

Jeg skal hertil svare:

Ja, vist er her en Fare til Stede; men Faren *ligger dog ikke der*, hvor den almindelige Opfattelse kunde være mest tilbøjelig til at søge den. — De Disciple, Skolen *lettest* staar Fare for ikke at tage sig af paa rette Maade, saa de faa, hvad Hjemmene og Samfundet maa kræve, ere ikke de smaa, men tvært imod de store og de største af Disciplene.

Uvilkaarlig kommer Skolen nemlig til at lægge særlig Kraft paa *den* Side af Virksomheden, der udvortes set synes at betinge dens hele Eksistens: *Eksamensarbejdet*. Tilslutningen til Skolen vil jo for en stor Del afhænge af, hvor gode Karakterer den kan drive det til ved de afsluttende Eksaminer. Tiden er ofte knap, da mange Forældre sætte Pris paa, at Eksamen tages i den kortest mulige Tid; Kravene ere ofte meget store, fordi der er adskillige læsende eller studerende, der ikke have Evner nok. Disse Momenter bevirke, at der maa sættes saa meget mere Kraft ind paa at naa det foreskrevne Maal. Men naar et af Skolens Formaal tager dens Kræfter i en saadan særlig høj Grad i Brug, da er jo dette Formaal derved traadt saaledes i Forgrunden, at Øjet ikke let ser de andre Maal, hvoriblandt der jo er dem, der have lige saa stor og endnu større Betydning; ja, maaske tabes af Syne ogsaa det *ene* Maal, der i sig rummer hele Livet, og som alle de andre kun ere tjenende Midler for.

Det vil ikke være undgaaet Almenhedens Opmærksomhed, at der noget med »Points«, som tager stærk Fart iblandt os. Der averteres endogsaa med *Points* paa en Maade, der maa alt andet end glæde Skolens Venner. — Al Respekt for det udvortes! En god Eksamen er

værd at tage med og er jo i mange Forhold uundværlig. Men at *Eksamen stilles paa sin rette Plads*, er sikkert een af Betingelserne for Slægtens sande Fremgang og Lykke.

Det maa komme til almindelig Bevidsthed, at saa sandt det er, at Kundskab er eet af Skolens Formaal, og saa berettiget det kan være, at Eksamen er et andet af Skolens Formaal, saa sikkert er det, at den ogsaa har andre Formaal, baade sidestillede med og større end disse.

Og saa er Faren den, at de Formaal, der ligge mere i det skjulte, lettest blive oversete, saa det dybeste i Dannelsen, samt Personligheden, Karakterudviklingen tabes af Sigte over for det altid nærværende, altid paa-trængende, altid udvortes synlige og altid udvortes ind-bringende Eksamensmaal.

Der er vist ingen alvorlig Skolemand, der ikke vil stadfæste, at her paa dette Omraade ere store Farer og Fristelser; ja, det maa siges, at alle de bedste, ædleste, personlige Kræfter, Skolen raader over, maa sættes ind over for de ældre Disciple, for at ikke Skolen og de med den skal tage fejl af Maalet, forveksle en god Eksamen med et dygtigt Menneske, gode Kundskaber med stærke Karakterer, et æstetisk fint Liv med religiøs eller sædelig Kraft. — Der maa sættes al Kraft ind paa at bruge det givne Apparat saaledes, at Formen virkelig fyldes med sandt, frugtbringende Indhold, og der maa arbejdes baade indadtil og udadtil saaledes, at Vejen mellem Skolen og selve Livet holdes aaben

Ellers vil det ske, at megen nyttig Kundskab skubbes til Side, naar den ikke absolut kræves til Eksamen;

det kan være svært nok at blive færdig med det, der fordres, saa det, der ikke »fordres«, selvtølgelig maa vige Pladsen. *Skal* man have Eksamen, vil man naturligvis ogsaa have den med saa gode Karakterer som muligt, og saa faar man lade *det* ligge, som ikke kan tælles i Points, hvor kært det end kunde være en, hvor rig en Fællesbasis det end kunde være for en Lærers og hans Børns Samarbejde, eller hvor nyttigt det end kunde være, set fra andre, ikke uvæsentlige Synspunkter.

Holdt vi os blot til *Kundskaben* i snævrere Forstand, da er der adskilligt, netop for Livet modnende, som kommer i Skammekrogen. Hvis Skolen ikke har et megetaarvaagent Øje for det væsentlige; en ikke saa ringe Kundskabsmasse ligger ogsaa ligesom paa Grænseomraader mellem to eller flere Undervisningsfag, og det kan nok ske, at ingen af Faglærerne faar Tid til at tage den med, naar Eksamenskravene træde for stærkt i Forgrunden.

Tage vi Kundskab i mere udvidet Forstand, vide vi ogsaa, hvor nødvendig hele den Side af Undervisningen er, der bestaar i at bringe Vekselvirkning imellem det, Disciplene *leve*, og det, de opdage, se, høre, erfare ad anden Vej paa det personlige Livs Omraade og i den haandgribelige Verden — to Omraader, hvori de ikke blot skulle uddannes til engang at leve og gribe ind; men hvor de alt som unge *ere* og *leve*.

Hele denne Side af Undervisningen og af Samlivet med de unge kan til stor Skade for Slægtens Udvikling blive forsømt, naar ikke Skolen, som afdøde Professor Schneekloth udtrykte sig, »holder den hellige Ild vedlige« og — hvad en nulevende energisk Skolemand engang

pointerede — stiller sine Disciple i Forhold til virkelige Livsværdier — ogsaa i de Lærerkæfter, der virke ved Skolen.

Nej, det er ikke saa lige en Sag at give de store Disciple, hvad der i Sandhed tilkommer dem.

Men naar der da nu over for disse ikke *blot* er Eksamensarbejdet at varetage, men ogsaa alt det andet Arbejde, der her er peget paa, at røgte, — bliver saa ikke i yderligere Grad Skolens Kraft brugt af de store Disciple, saa der bliver end mindre tilbage til de smaa?

Der er hertil først at bemærke, at paa det personlige Livs Omraade kan man ikke ved Addition og Subtraktion regne sig til Resultatet. Dernæst skal det bemærkes, at det, de store Disciple dybest og inderst trænge til, det er netop det, der — *mutatis mutandis* — er det centrale i hele Undervisningen og Samlivet med de mindre: levende Personligheder med Kundskaber i en Idés Tjeneste, Lærere, der ved deres Indhold afgive virkelige Livsværdier. Lad saa de ældre Disciple have mere Brug for een Side af Lærerens Indhold, for rigere Kundskab, større personlig Modenhed; de smaa Disciple mere Brug for en anden Part af Lærerens Indhold, for mere Stemning, mere Poesi over Kundskaben, mere *ydre* Livlighed; — det væsentlige er dog fælles.

Og da det nu netop er de smaa Disciple, fra hvem dette centrale Krav træder os klarest i Møde og melder sig saa stærkt, at vi ikke kunne overhøre det, saa bliver det netop saa, at Skolens ideelle Bestaaen væsentlig er betinget af, *at den holder de smaa i Ære*; det er dem, der holde Samfundets Skoler i Sporet, det er her som paa andre Omraader netop de smaa Børn, fra hvem de

stærkeste Kræfter komme, og hvem Skolen derfor — om der *skal* gøres Forskel — særlig maa værne. Kun ved at værne dem værner den sig selv; „**Barnet**“ i Skolen *bliver nu engang Skolens Livskilde*. Og lad det saa end kunne siges, at Smaabørnene ogsaa for Skolen ere en Indtægtskilde, og at den derfor gerne vil have *dem* med ogsaa; — saa siges der kun, hvad der er sandt; men den ene Sandhed behøver jo ikke at svække den anden; og desuden tør det vel i Sandhed siges, at er det ved mange brave levende Mænds og Kvinders Livsarbejde lykkedes at holde vort Lands Skoleværk i Ære, saa det ikke er sunket ned til at blive Dressur indadtil og Industri udadtil, saa tør det vel ogsaa hævdes, at den ikke vilde kalde de smaa Børn til sig og blive ved at beholde dem hos sig, naar den ikke følte sin indre Berettigelse til at gøre det.

Ligesom næppe nogen bliver en dygtig Lærer, der ikke har gaaet i Skole hos de mindste og der lært, hvad der er Kernen i alt Samliv med Børn og unge Mennesker og i al Undervisning, som ikke er den særlige Fagskoles (og selv dennes Lærere kunde have saare megen Gavn af at have stavet sig gennem Pædagogikkens Begyndelsesgrunde hos de smaa Børn), saaledes vil det ogsaa være de smaa Børn, de yngste Klasser, der hjælpe til at holde hele Skolens Øje aabent for det væsentlige og derved redde den fra at styre fejl.

Ingen Skole kan ovenfra, *o*: fra de øverste Klasser, tage Sigte nedefter. Hvor meget end en Lærer for de mindre Børn maa udvikles og uddannes, før han ogsaa kan blive en dygtig Lærer for de større og største — og der er meget i hans Lærerpersonlighed, der i saa

Henseende maa modnes; — vist bliver det dog lige fuldt, at hos de smaa faar han Retningen, Indvielsen og finder sig selv som Lærer.

Thi Smaabørns umiddelbare Glæde og Sorg, deres Lykke og deres Savn, deres Spørgelyst, Hørelyst, deres Trang til Kærlighed og Forstaaelse og i det hele til personligt Forhold til Lærere og Lærerinder; deres Krav paa at orienteres i »Verden« — alt dette er Magter, der træde Skolen og dens Lærere saa utilslorede i Møde fra de mindre Born, at vi, hvor tungnemme vi end som oftest kunne være, dog ikke kunne undgaa efterhaanden at blive »seende« paa dette Menneskelivets store Grundomraade, naar vi da ellers i Vuggegave have faaet Spiren til virkelig Lærergerning lagt i os.

De ældre og ældste Disciple have desværre, alt som de modnedes paa andre Omraader, lært at skjule sig og drappere sig. Hos dem vise alle de skønne Magter, de ædle menneskelige Tilskyndelser og Krav, de dog visse- lig have fælles med de mindre, sig ikke saaledes utilslorede, og Skallen kan tit være haard at trænge igen- nem. Det, der først møder den nye Lærer, naar han træder ind i de højere Klasser, bliver næppe »Barnet« i Skolen, snarere Trods, Selvretfærdighed, Vigtighed og alle de andre negative Vidnesbyrd om den vaagnende Selvstændighedsfølelse; og Bevidsthed om noget inder- ligt Sammenhæng mellem Lektierne og Livet uden for Skolen skal visselig ikke *umiddelbart* slaa ham i Møde fra de større Disciple. Her er Opgaver nok for den modne Lærer; her kræves blandt andet ikke mindst en Vilje, der kan bøje Trodsen og gøre den selvstændige ydmyg uden at knække Selvstændigheden, og saa lade den

unge se sig selv i sit dybe Sammenhæng med Livets Idealer.

Men stadig ligger den foran paapegede Fare nær: der er saa meget dagligt Arbejde, der ligesom af sig selv omsætter sig i noget udvortes eller i noget egoistisk — der arbejdes for Ros, Gaver, Karakterpenge, Ærgerrigheds og Forfængeligheds Tilfredsstillelse og saa meget andet. Og vi faa indrømme det: Lærer og Disciple mødes og støtte ubevidst hinanden paa eet Felt: bægge Parter fristes til at se mere paa Points, end de have Lov til.

Og derfor trænger Skolen idelig og idelig til at have *det* for Øje, der ikke saaledes kan »omsættes«. Og saa gentage vi: Smaabørnenes »Præstationer«, deres Rejser til Landet østen for Sol og vesten for Maane, deres Glæde over Josefs og Benjamins Møde, deres inderlige Medfølelse, ja Taarer over Dronning Dagmars Død, over Thorvald Vidførles og Herdis's Skilsmisse, deres Begejstring over Sagaheltene, ja, kort: deres Spørgelyst, Hørelyst, Virkelyst, deres Krav paa at orienteres i Verden — den indre og den ydre — alt dette kan ikke maales ud i Points, kan ikke værdsættes i Eksamens-karakterer, — er derfor — ingen Modstand mod, hvad der i sig selv kan være godt nok, naar det bliver rettelig brugt, men et Korrektiv, Skolen ikke kan undvære.

Derfor maa Skolen bede om de smaa Børn ogsaa Det blev udviklet i forrige Aars Skolemeddelelser, at Børnene ere Hjemmenes og Samfundets Frelse. Jeg haaber her at have givet et lille Bidrag til Forstaaelse af, at det ogsaa er de smaa Børn i *Skolen*, der ere Skolens Frelse. Det er dem, der fremfor nogen bevare

Barnet iblandt os og kalde frem til Virksomhed Barnesindet i Læreren selv, — dette, som han visselig maa bevare hos sig, ogsaa naar han bliver ældre, ja, maa eje mere og mere af, jo ældre han bliver, hvis han med sin voksende Virksomhed selv skal vokse ikke blot udadtil, men ogsaa indadtil.

Kun den Lærer, der har Barnesindet i sit eget Hjerter kan være en paalidelig og trofast Fosterfader for »Barnet« i de store Disciple, der tit saa gerne ville fornægte det og se med Overlegenhed ned paa det barnlige; ja, kun den Lærer, der selv ejer Barnligheden, kan bringe Lys og Varme og Lykke ind i Skoleværket og saaledes hjælpe til, at Skoletiden, der ofte tager en 10—12 Aar af Menneskets hele Liv, i Sandhed kan blive en lykkelig Tid for de unge.

Josef fra Nazareth.

Enhver moden Opdrager kommer sikkert paa et vist Stadium af sin Livsudvikling til at føle, at der i Barnet og de unge er noget, han staar *uden for*. Naar det gælder de dybeste hemmelighedsfulde Livsspirer i et Barn, hvor meget er der saa ikke, han enten slet ikke kender eller kun har mer eller mindre dunkle Anelser om? Og lige saadan forholder det sig med Hensyn til de dybeste syndige Drifter og de endnu i Svøbet liggende Lidenskaber. Der staar et Barn, som ser med store, aabne og dog noget tvivlsomme Øjne ud i den store, aabne, tvivlsomme Verden. Hvad se de Øjne efter, naar de se ud? — *Hvad* er det derude, der gør Indtryk og vækker Lyst efter et bestemt Livsmaal, eller vækker en Lyst til det Onde? — og hvilket Onde? — Paa hvilket Sted inde i Sjælen har denne Verdens Lyst sit egentlige Angrebepunkt? — Hvilke Betingelser og Hindringer er der for dette Barns Trosliv? — Og saa hele den hemmelighedsfulde Maade, paa hvilken Godt og Ondt er knyttet sammen inde i Sjælen — hvor lidt formaar dog Opdrageren at se af, hvad der lever og foregaar inde i dens Lønkammer?

Der kunde stilles mange saadanne Spørgsmaal, af hvilke her kun nogle enkelte ere antydede. Og naar disse Spørgsmaal atter og atter trænge sig frem under det daglige Samliv med Børnene og de unge — især dem, der ere voksede noget til, saa kalde de frem et dybt Suk hos Opdrageren:

Jeg er en fremmed!

I meget tages jeg vel paa Raad med, baade om vigtigt og uvigtigt; ja tit klynger et Barn, selv et stort Barn, sig saa fast til mig, at jeg føler mig lukket helt ind i Lønkammeret; men maaske varer det ikke længere end til i Morgen. naar der ikke mere er noget videre i Vejen; saa springer den unge af Sted paa egen Haand, saa at man maa mindes. Verset om Kalven:

»Nu patter jeg ikke længer min Mor,
for nu kan jeg tygge mit eget Fo'r.«

Og atter staar Opdrageren, hvor glad han end kan være over det Forhold, der er naaet, og over det Livsmod, hvormed Barnet stormer frem — atter staar han der med sin Sorg og sit Suk:

Jeg er en fremmed!

Det gaar her som med al anden Udvikling: jo dybere jeg fatter mig selv i Forhold til en evig Opgave, jo mere føler jeg min Fattigdom, og hvor langt jeg har tilbage. Jo længere jeg er naaet frem i Forholdet til et Barn, og jo dybere jeg har fattet, *at den, der elsker Barnet, den aabenbarer det sig for*, jo dybere kommer jeg til at se min egen Mangel paa Kærlighed og paa, hvad der dermed staar i Forbindelse: Taalmod, Alvor, Mildhed, Sagtmodighed, Fasthed. — Ak ja, jeg er en fremmed! Jeg staar udenfor, hvor det dybeste leves.

Hertil kan saa komme en anden Sorg: ikke blot har ethvert Værk sin Modstand og sine Hindringer; men der er en Modstand, et Menneske møder, og Byrder, han har at bære, **netop fordi** *han i Tro og Lydighed tager en Gerning paa sig i Livets Tjeneste*. En saadan Modstand og saadanne Byrder kan volde os store Anfægtelser. Vi ere jo af Naturen meget tilbøjelige til højlig at paaskønne os selv og værdsætte de store Tjenester, vi mene at have gjort de i Verden vildfarende og miskendte Idealer, og en lignende Paaskønnelse og Værdsættelse begære vi at møde udefra. Naar vi saa i det Sted til Tider faa at mærke Dagens Byrde og Hede, komme i Forviklinger, Bryderier, haarde Kaar, vi ellers kunde være fri for, — da føle vi os let som forstødte af de Idealer, vi tjene; hele vort Liv med det Kald og den Gerning, vi fik, kan komme til at staa for os som en stor Misforstaaelse.

Saa trænge vi til at komme ind i Lønkammeret, og derind kommer jo selvfølgelig mangen en lønlig Gæst med Bud fra Himlen. Og uden saadanne Besøg kunde vi jo slet ikke staa.

Den, der sidst var hos mig, er Tømmermanden Josef fra Nazareth. Lidt af den Trøst og Støtte, han har bragt mig, har jeg nedlagt i efterfølgende Digt.

Maria sad hjemme i Nazareth.

Did Gabriel Engel kom.

Det største Værk, der paa Jord er set,
de to blev enige om.

Og Englens og Jomfru Marias Ord
er siden vandret viden om Jord.

Men Josef fik intet at høre;
han var uden for Lønkamrets Døre.

Derpaa kom Almagts Kraft fra Gud
 og overskyggede hende,
 og Helligaanden sig fæsted til Brud
 al Jordens lydigste Kvinde.
 Og alle nu kende den Vidunderpagt
 mellem Kvindens Tro og den Højestes Magt.
 Men Josef fik intet at høre;
 han var uden for Lønkamrets Døre.

Nu sad hun tilbage i Nazareth
 alene. — Det store var veget.
 Saa skyndte hun sig til Elisabeth;
 did havde jo Englen peget.
 Tre Maaneder fæsted hun der sit Bo,
 og Aanden var over de Kvinder to.
 — Hvor salig de Hjerter sig røre! —
 Men Josef fik intet at høre.

Men saa kom hun hjem, og saa kom der Bud
 en Dag, han sit Arbejd udretted:
 Vær fattet, Josef! Din unge Brud
 din Tro og sin Ære har plettet!
 Stakkels Josef, du Davids Søn!
 Du sørged og tog din Beslutning i Løn.
 Men den fik kun Gud at vide. —
 Da stod Englen i Drøm ved din Side.

Det var dit Livs Indvielsesstund:
 — Da dybest du følte dig saaret,
 da hørte du af Guds Engels Mund
 den Gerning, hvortil Du var kaaret:

»Tag Jomfruen til dig og hos hende bliv;
 du skal vogte Alverdens dyreste Liv!«
 — Saligt det lyttende Øre,
 som i Løn sit Kald faar at høre!

Saa røgted han atter sit vante Værk;
 men et større Maal han nu tjente:
 at tømre et Hjem og at tømre sig stærk
 for Gudssønnen, som var i Vente.
 Saa skred da de Dage og Maaneder frem;
 han lagde sin Bøn og sit Arbejd i dem,
 beredte sig i Galilæa
 til den store Stund i Judæa.

Du kære Josef! I al min Tid
 har jeg haft min Gang hos de store —
 de rige Hjerter, igennem hvis Strid
 de dybeste Krav kom til Orde.
 Begejstret jeg priste mit evige Værk;
 som det var stort, følte jeg mig stærk.
 Men saa lød de myndiges Tale:
 Nu skulde jeg lære at dale!

Jeg maalte mig selv med de stores Maal;
 hvor turde vel dem jeg følge! —
 Jeg svimled ved Lidelsens Offerskaal;
 da maatte mit Offer sig dølge.
 Med Blod I jert Livsværks Runer skrev.
 Farvell! — saa vidt jeg det aldrig drev.
 — Men ene tør jeg ej være.
 Da fandt du mig, Josef, du kære! —

Du bli'r mig vel ogsaa engang for stor,
 saa mod lavere Maal jeg maa tragte.
 Men en Stund maa jeg følge dog dine Spor
 et Stykke, saa langt jeg kan magte;
 thi og til mig sagde Herren: »Bliv!
 Du skal vogte Alverdens dyreste Liv!«
 Ja, saligt var ogsaa mit Øre;
 thi mit Kald fik i Løn jeg at høre.

Jeg ved det nok, Josef, at du stod paa Vagt
 for den evige, store, udkaarne;
 men ingen af dem, mig ved Hjertet er lagt,
 har Navnet: Gud Faders Enbaarne;
 men i dem dog Guds barnets Vugge gaar,
 end Jesus i Verden har trange Kaar;
 i hver, jeg fik at bevare,
 en Jesus der er at forsvare.

Du kunde blevet i Nazareth
 og passet dit Haandværk med Ære,
 men maatte forlade den yndige Plet
 og dit Brød i Landflygtighed tære;
 du kunde maaske haft det lunt og godt
 og tømret din egen Lykke et Slot;
 men tidlig fik du at vide
 om Modgang ved Barnets Side.

Ja, Røvere, Farer og Fjender nok
 der var om Barnet, du plejed;
 de lured i Smug, og de angreb i Flok.
 Ja, dine Kræfter blev vejet.

Og tit har du sukket og klaget i Løn:
Ja, var det endda min egen Søn!
Men jeg maa jo fostre en Gaade,
som aldrig jeg lærer at raade!

Dog Ordet, du fik i Løn hin Nat,
dig bar, naar du følte dig fremmed;
du værned jo Verdens dyreste Skat,
idet du værned Hjemmet,
du frelste Guds Liv paa Marias Skød,
i Tro du skimted den Ære, du nød:
en Faders Byrder at bære
og selv dog ej Faderen være.

Nu ringer Klokken til Arbejd hen;
saa ved jeg, hvor jeg skal være.
Nu gaar jeg og prøver min Kraft igen
paa Faderens Byrder at bære.
Og naar jeg vil slippe, saa kom og bliv;
jeg vogter jo Verdens dyreste Liv.
Og fostrer jeg end en Gaade,
jeg ved, jeg engang den skal raade.

H. C. Frederiksen.

Et Mindesmærke.

»I Ly af den lille Kirke og i Skyggen af det store, alvorlige Fjæld, hvor han fandt sin Død, ligger Graven, hvor gamle Kammerater og Elever snart ville rejse ham et Mindesmærke.«

De, der kende Skolen noget tilbage og have fulgt den ogsaa indadtil, ville vide, at ovenstaaende Linier, der fandtes i *Meddelelserne* fra 1888, pege hen paa vor kære afdøde *Alfred Tommerup*. Det Mindesmærke, der da var paa Tale, er nu rejst paa hans Grav. Venner have bekostet det; Provst Th. Kielland, Præsten der paa Egnen, har ogsaa ved denne Lejlighed vist sin store Medfølelse med den fremmede unge Danske og hans nærmeste Slægt. Skolen takker ham og alle de andre Venner, der har bidraget til at værne om Tommerups Minde.

Vedstaaende Rids vil give et Indtryk af Mindesmærket, der bestaar af en meget stor, 5—6 Alen høj, Granitblok, hvori er indlugget den Indskrift, som er

Begjstring. Arbejde. Tro.

Den danske Student

Alfred Tommerup,

født 10. 6. 1860,

død 5. 8. 85,

funden 14. 4. 88.

Med Tak fra Venner.

gengivet paa Billedet. I Vestfjorddalen i Norge paa Dale Kirkegaard ved Gaustafjældets Fod vil denne Mindesten nu vise tilrejsende Venner Tommerups Grav.

Midt under den begejstrede Higen fremad mod det højeste og rigeste, en Yngling kan stræbe efter, kom Døden. Et Fald i Afgrunden! — og brat var Livsløbet afbrudt. Men over Graven staaer der en Indskrift, der taler om Sejer over Døden.

Og til Slutning vil jeg minde alle mine unge Venner og alle dem, der nu arbejde efter ham her i vor Gerning, om disse samme Ord, der staa øverst paa Mindesmærket. — Det er godt, om der over mange af vore Navne med Sandhed kan sættes de Ord, der tale til os fra den tavse Sten paa *hans* Grav, der gav hele sin unge Sjæl hen til os og det Værk, han elskede:

Begejstring. Arbejde. Tro.

Da det muligen kunde interessere én og anden, som ikke har læst de tidligere Skolemeddelelser, at se Slutningen af Provst Kiellands Tale ved Begravelsen, hidsættes den her:

»Han faldt — i den almægtige Guds Arme. Visselig har den almægtige været i hans Tanker, medens han vandrede alene deroppe i den mægtige Fjældensomhed, hvor alt vidner om Guds Majestæt. Visselig har han følt sig uendelig ringe og liden — men det er godt at føle sig ringe lige over for den almægtige. Visselig har han

maattet frygte og bæve, naar han saa de svinlende Stier og de rædsomme Afgrunde, hvor han — den fremmede — skulde finde Vej. Visselig har han i sin Nød raabt til den almægtige. Og da saa Nattens Skygger begyndte at indhulle Dalen ved hans Fod, medens Fjældet endnu lyste over ham, — mon han da ikke har tænkt paa »Klippen«, Israels Klippe, som fulgte sit Folk! Mon han ikke har ihukkommet ham, som aldrig svigter, ham, i hvem der alene er Frelse! — Og da saa Foden gled, og Fjældet syntes at svigte under hans Fod — o, da har han visselig kastet sig i den almægtige Guds Arme, — og Gud har i sin Kærlighed for Jesu Kristi Skyld trykket ham til sig i Kærlighed, saa at hans Fald ikke blev et Fald til Død, men et Fald til Frelse, et Fald til Hvile og Fred.«

Indbydelse.

Der er ofte meget at tale og forhandle med Forældre og Venner om vedrørende Børnene. Snart er det et enkelt Barn, der nødvendiggør en saadan Forhandling, snart er det et eller andet Forhold, der særlig kræver Drøftelse og fælles Forstaaelse, og snart kan det være de store Grundspørgsmaal, der maa tages op til Belysning, for at ikke de almene Sandheder, ved idelig *kun* at underforstaas, skulle træde saaledes i Baggrunden, at de tabe deres Magt over de enkelte Sind og dermed over det fælles Arbejde.

Skolehjemmet har derfor atter og atter under forskellig Form indbudt Forældre og Venner til at komme, og det er os en stor Glæde, at næppe nogen Dag gaar hen, Aar efter Aar, uden at vi baade i Forstanderens Værelse og i Hjemmets Stuer have set snart enkelte, snart flere og mange samlede hos os, og om nogen en sjælden Gang er gaaet forgæves, er Besøget vistnok altid bleven gentaget. Vi tro, at alle have følt, at den Glæde, disse Besøg volde os, er et rigeligt Vederlag for den Tid og de Kræfter, denne — væsentlige — Side af vor Virksomhed lægger Beslag paa; vi tro, de have følt,

at vor Indbydelse har været alvorlig ment, og at der af vore Samtaler, vore Møder og Forhandlinger er vokset frem en fælles Glæde over Værket og Forstaaelse deraf og af meget, der direkte eller indirekte knytter sig dertil.

Vi bringe saa atter i Aar de mange trofaste Hjem vor Tak for godt Samarbejde, for god Forstaaelse og for den Overbærenhed, der er vist os, ligesom vi ogsaa takke alle dem, der uden at have Børn i Skolen, af Kærlighed til vort Værk have sluttet sig til os. Vi kunne heller ikke lade være at bringe vor Tak til Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler for det kyndige, smukke og, vi faa have Lov at sige, faderlige Tilsyn, den udøver.

Nu, Skoleaaret er ved at sluttes, gentage vi vor Indbydelse om at samles med os og Børnene i Eksamensdagene og ved Afslutningshøjtideligheden. — Naar disse »Meddelelser« komme Skolens Venner i Hænde, ere de afsluttende Eksaminer hovedsagelig forbi; men den almindelige Skoleeksamen staar da tilbage. Vi bede de ærede Forældre ikke at glemme, at ligesom Staten ved Undervisningsinspektionens Tilsyn yder Skolen en meget betydningsfuld Bistand, saaledes er der et Tilsyn og en Støtte, der maa gives os af Forældrene selv, derved at de give Møde paa Skolen og saaledes baade over for Børnene og Lærerne ogsaa paa denne Maade give til Kende, at de staa sammen med os og ville leve med os i den fælles Opgave.

Eksamensskemaet findes indheftet bag i Meddelelserne.

Indholdsfortegnelse.

Skoleaaret 1889—90	Side 3
Liste over Eksamensresultaterne	” 12
Opgaverne til Afgangseksaminerne 1889	” 13
Eksamenskandidaterne i 1890	” 18
Undervisningsfagenes Fordeling	” 19
Skolens Klasser	” 20
Skolens Lærerkæfter	” 21
Betalingsvilkaar	” 23
Almindelige Bestemmelser og Ordensregler	” 25
Skolens Samlinger og Inventarium	” 28
Arbejdet i de forskellige Undervisningsfag	” 31
Skolebøger i det nye Skoleaar	” 49
»Barnet« i Skolen	” 54
Josef fra Nazareth	” 63
Et Mindesmærke	” 70
Indbydelse	” 75

Ordrup Latin- og Realskole

1890.

Tirsdag den 8. Juli.				Onsdag den 9. Juli.				Torsdag den 10. Juli.			
Kl. 8—11	V.	Mathematik og Fysik . . .	Nr. 10	Kl. 8—9	V.	Oldnordisk og Litteraturhist.	Nr. 10	Kl. 8—9	V.	Fransk	Nr. 10
„ 8—9 ¹ / ₂	III. R.	Tysk	„ 4	„ 8—11	III.	Geografi og Naturhistorie . . .	„ 2	„ 8—11	III.	Mathematik	„ 2
„ 8—9	III. st.	Græsk	„ 7	„ 8—9 ¹ / ₂	II.	Historie	„ 4	„ „— „	II.	Geografi og Naturhistorie . . .	„ 6
„ 8—9 ¹ / ₂	II.	Fysik	„ 2	„ „— „	I.	Tysk	„ 6	„ 8—10	I.	Mathematik	„ 1
„ 8—10	I. {	Historie	„ 1	„ „— „	6.	Regning	„ 3	„ 8—9	6.	Tysk	„ 4
„ „— „	6. {		„ 1	„ 8—10	5.	Dansk	„ 1	„ „— „	5.	Historie	„ 9
„ 8—11	5.	Geografi og Naturhistorie . . .	„ 6	„ 8—11	1., 2., 3.	Dansk	„ 9	„ „— „	4.	Regning	„ 8
„ 8—10	4.	Dansk	„ 8	„ 9—10	V.	Historie	„ 10	„ 9—10	6.	Engelsk	„ 4
„ „— „	1., 2., 3.	Regning	„ 9	„ 9 ¹ / ₂ —11	II.	Mathematik	„ 4	„ „— „	3. & 4.	Historie	„ 8
„ 9—10	III. st.	Latin	„ 7	„ „— „	I.	Engelsk	„ 6	„ 10—11	V.	Tysk	„ 10
„ 9 ¹ / ₂ —11	III. R.	Fysik	„ 2	„ „— „	6.	Dansk	„ 3	„ 11—11 ¹ / ₂	Ophold.		
„ 10—11	III. st.	Tysk	„ 4	„ 11—11 ¹ / ₂	Ophold.			„ 11 ¹ / ₂ —1	III.	Engelsk	„ 2
„ „— „	I. st.	Latin	„ 7	„ 11 ¹ / ₂ —1	III.	Fransk	„ 2	„ „— „	II.	Fransk	„ 6
„ „— „	6.	Fransk	„ 3	„ „— „	II. st.	Latin	„ 4	„ „— „	I.	Dansk	„ 1
„ 11—11 ¹ / ₂	Ophold.			„ „— „	II. R.	Engelsk	„ 6	„ „— „	Fællesklasser Gymnastik Salen		
„ 11 ¹ / ₂ —1	III.	Regning	„ 2	„ „— „	I.	Naturhistorie	„ 1	„ 1—3	Latin- og Realklasser Gymnastik Salen		
„ „— „	II.	Regning	„ 6	„ „— „	5.	Regning	„ 9	„ 3—4	Alle Klasserne Sang Salen		
„ „— „	I.	Fransk	„ 4	„ „— „	4.	Tysk	„ 8				
„ „— „	5.	Engelsk	„ 9	„ 1—3	III.	Historie	„ 2				
„ „— „	2., 3., 4.	Geografi og Naturhistorie . . .	„ 1	„ „— „	II.	Dansk	„ 6				
„ 1—3	III.	Dansk	„ 1	„ „— „	I.	Geografi	„ 1				
„ „— „	II.	Tysk	„ 6	„ „— „	5.	Tysk	„ 9				
„ „— „	I.	Regning	„ 2								
„ „— „	6.	Geografi og Naturhistorie . . .	„ 4								

Lørdag den 12. Juli Kl. 9:

Afslutning paa Skoleaaret. Disciplene fordeles i Klasserne til det kommende Skoleaar.

Derefter begynder Sommerferien, som varer til Onsdag den 20de August, Morgen Kl. 9.

Samtidig med Gymnastikprøven afholdes en Musikprøve for Frk. Steenbergs Elever i Bestyrerens private Lejlighed.